

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપડી.

શરૂઆતના અવસ્તા તથા જરથોશતી
ધર્મનો બોધ.

બાળકોને નવજાતને માટે તૈયાર કરવા સારું
બનાવનાર,

ફરાંમજી મીનોચિહેરજી દસ્તુર જામાસ્ય
આશાજીના બી. એ.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ જરથોશતી મદરેસાનો
જન્દ અને પેહેલવી ભાષાનો વિદ્યાર્થી અને
એજ મદરેસાનો ઈંગ્રેજી શિક્ષક.

અવસ્તા.

અવસ્તા એટલે એક સ્થાન કે સ્થાનમાં રહેવાનો સ્થાન.

અવસ્તા એટલે એક સ્થાન કે સ્થાનમાં રહેવાનો સ્થાન.

(વં ૫, ૨૧) અવસ્તા એટલે એક સ્થાન.

અર્થ

પાક બોધતાલાએ અશી જરથોશતને કહ્યું
છે કે:-હમેશાં માણસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી
છે. અને માજદીઅસ્તની દીન એજ એકલો પાકી છે.

મુંબઈ સમાચાર છાપખાનામાં

માણેકજી બરજેરજી મીનોચિહેરજી દામજીનાએ છાપાયું છે.

સને ૧૨૪૬ ઇઅબદજરદી—સને ૧૮૮૦ ઇસવી.

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપલી.

શરૂઆતના અવસ્તા તથા જરથોશતી
ધર્મનો બોધ.

બાળકોને નવજાતને માટે તૈયાર કરવા સારું
બનાવનાર

ફરાંમજી મીનોચેહેરજી દસ્તુર જામાસ્પ
આશાજીના બી. એ.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ જરથોશતી મદરેસાનો
જન્દ અને પેહેલી બાપાનો વિદ્યાર્થી અને
એજ મદરેસાનો ઇંગ્લેજ શિક્ષક.

અવસ્તા.

અવસ્તા એટલે એક સ્થાન કે જ્યાં કોઈ વસ્તુ રહેતી હોય.

અવસ્તા એટલે એક સ્થાન કે જ્યાં કોઈ વસ્તુ રહેતી હોય.

(પાં ૫, ૨૧) અવસ્તા એટલે એક સ્થાન.

અર્થ

પાક બોધતાલાએ અશો જરથોશતને કહ્યું
છે કે :- હું મેંશાં માણસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી
છે. અને માજદીઅસ્તી દીન એજ એકલી પાકી છે.

મુંબઈ સમાચાર છાપખાનામાં

માણેકજી બરજોરજી મીનોચેહેરજી દસ્તુરજી દ્વારા છાપાયું છે.

સને ૧૨૪૯ ઇસ્વીઅબ્દજરેદી - સને ૧૮૮૦ ઇસવી.

કીંમત છ આના.

9334

Registered under Act XXV of 1867.

ધી આનરેખલ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ.

શેઠ હીરજીભાઈ હોરમજી શેઠના.

શેઠ ખુરશીદજી ફરફુનજી પારખ.

શેઠ દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ.

શેઠ ફરાંમજી નોશીરવાનજી પટેલ.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ઠરાં-સંલેશન

ફંડના તરસ્ડી સાહેબો જોગ-

નામવર સાહેબો,

આપણા પવિત્ર ધર્મની કીર્તિ વધારવાનાં કામમાં દર વખતે તમે નેકનામો કોશેશ કરો છો તથા તે સાથે જોએ એવી કોશેશ કરેછે તેઓને ધન્ય હોતોજન આપોછો તેનાં માનની જીજી હાજીની દાખલ આ નાહનો ચોપડી તમે સાહેબોને નજર કરવાની સેવક પરવાંનગી લેછેજી.

નામવર સાહેબો,

હું છું તમારો તામિદાર સેવક

ફરાંમજી મીનાચેહરજી હસ્તુર

જામાસપ આસાજીના.

પેહલો ચોપડીનું સાંકળીઝિં.

બાબદ.	સંક્રો.
અવસ્તાના મુજાફરો	૯
અવસ્તાનાં પદ	૧૦
અભ્યાસ પાઠ	૧૧

અવસ્તા.

અપેમ્ વૉહૂ	૧૪
યથા અહૂ વધ્યૌ	૧૪
કેમના મજદા	૧૫
અહુર મજદા ઝોદાઝે	૧૬
કનઝોઝ અહુરહે મજદાઝો	૧૭
મજદવસ્તેના અહ્મિ	૧૭
નમસ્કાર ચરાગનો	૧૮
રજરતયાતુ	૨૦
નેરંગ આમેજર લેવાની	૨૧
સરૌષ બાજ	૨૧
ફસ્તુયે	૨૩

ગુજરાતી.

‘અપેમ્ વૉહૂ’ નો સાર	૨૫
અશોધ	૨૫
શરીરની ચોખ્ખાઈ	૨૭
મનની ચોખ્ખાઈ	૨૮
‘યથા અહૂ વધ્યૌ’ નો સાર	૩૦
સંધળી ચીજનો સખખ ઝોદા છે	૩૧

ખોદાની કૃપા-માજદીઅસની દીન.....	૩૩
માજદીઅસની દીન શીખવાની અને પાળવાની	
માણસની ફરજ	૩૪
અશો જરથેશતનો એહેવાલ	૩૫
ખોદાની મહા શક્તિ વિષે	૩૮
‘કેમના મજદા’ નો સાર	૩૯
આપણને ખોદાને જવાબ દેવો છે.....	૪૦
અશો જરથેશતની બુનોરગી	૪૨
‘અહુર મજદા ખોદાએ’ ની સમજ્યુતી	૪૪
ગુનાહના પસ્તાવા વિષે	૪૫
‘દન ઓઝ’ નો અર્થ	૪૬
‘મજદા યસ્નો અહ્મિ’ નો અર્થ	૪૬
‘રજરતયાુ’ નો સાર	૪૭
નવનોત	૪૮
સુદરેહ	૪૯
કુરતી	૪૯
કુરતી આંધવાની ક્રિયા	૫૧

પાઠ માજાનો વધારો.....	૫૫
-----------------------	----

આ ચોપડી છાપતાં થયેલી ભૂલોનું શુદ્ધિ પત્રક.

સંકે. લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૫ ૧૨	જેમજો	જેમજો
૧૬ ૧૫	ગજગગા	ગજગગા
૧૭ ૯	ગજગગા	ગજગગા
૧૮ ૨	ગજગગા	ગજગગા
૧૮ ૧૪	ગજગગા	ગજગગા
૨૦ ૨	ગજગગાગગગગગગ	ગજગગાગગગગગગ
૨૦ ૩	ગજગગા	ગજગગા
૨૦ ૧૩	ગજગગા	ગજગગા
૨૭ ૨૨	લૂગડ	લૂગડાં
૨૮ ૧૭	વખતમ	વખતમાં
૪૪ ૮	અધારાંમાંથી	અધારાંમાંથી
૪૮ ૧૩	આપણને	આપણે

બ નામે ઇજદ.

દી ખા ચો.

પાક દાદાર અહુરમજ્દ કે ને તમામ મીનોઈ અને ખાકી હસ્તીના સરજનાર અને ચાલુ રાખનાર છે તેનાં— તથા અશો જરથોશત કે ને પોતાની અશોધથી સર્વે ઈન- સાન જાતમાં પેહલો મરતમો ધરાવે છે તેનાં—મુખારક નામ- ની પ્રથમ યાદ કરીને, તે નામોની બરકતથી, જરથોશતી બાળકોને તેઓના પવિત્ર ધર્મનો ઓધ આપવાને આ 'જર- થોશતી ધર્મ ઓધ' નામની પાઠમાળાનો પેહલો અંક શરૂ કરવામાં આવે છે. એ પાઠમાળાની મુખ્ય નેમ એ છે કે,— જરથોશતી બાળકો પાક અવસ્તાના કલાંમો ખુદ અવ- સ્તાને હરેઈ વાંચીને શુદ્ધ પઠતાં શીખે, અને તે કલાંમોમાં ને ઉમદા મતલબ સમાયલી છે તેનો, તથા તે મતલબ ઉપ- રથી નીકળી શકતા બાળકોએ શીખામણ લેવા લાયક નીતિ- ના સારનો, તથા તેઓને જરૂરની દીન ધર્મની ખીજ ઘણી એક બાબદોનો ઓધ તેઓ મેળવે; કે તેથી હાલ સુધી મો- ઢેથી અવસ્તા પઠાવવાને લીધે, તેઓ ને ઘણાજ અશુદ્ધ અને ઘણીએક વેળાએ તદન ઉલટા અને હસવા સરીખા ઉચ્ચાર કરે છે તેનો—તથા પોતાના ધર્મની ખુખી અને પોતા- ની ખીજ ફરજો વિષે તેઓ ને ઘણુંજ શોકારક અમાન- પાણું ખતાવે છે તેનો કેટલેક દરજ્જે—અટકાવ થઈ શકે. એ પાઠમાળાની એકએકથી અનુક્રમે ચઢતી ચાર ચોપડીઓ

છપાવવાની ધારણા રાખવામાં આવી છે, અને હવે પછીની ચોપડીઓમાં, ઉપર જણાવેલી બાબદો ઉપરાંત, પાઠ જરથો-શતી ધર્મની તવારીખને લગતું, તથા તે ધર્મની બુજોરગી સ્થાપવાની મજબૂત દોશેશ કરી ગયલા પ્રખ્યાત જરથોશતી હાકેમો અને ધર્મ ગુરૂઓના વૃત્તાંતને લગતું કેટલુંક બ્યાંન આપવામાં આવશે.

મજદુર પાઠમાળામાં ખુદ અવસ્તાને હરકે વાંચાને પઠતાં શીખવવાની જે નેમ રાખી છે તેથી કાંઈપણ મુશકેલી નરે એવું નથી; કારણ કે અવસ્તાના મૂળાક્ષરો શીખવાનું તથા અવસ્તાના કોઈપણ ફકરો વાંચી લખી જાણવાનું એટલું તો મેહેલ છે કે નિશાલે શીખતાં જરથોશતી બા-જોને ગુજરાતી લીપી શીખવવા પાછલ શિક્ષકને, જેહી મેહેનત લેવી પડે છે તેનાં કરતાં ઘણી થોડી મેહેનતે તેઓને અવસ્તાની લીપી શીખવી શકાશે. મોટે એવી સૂચના કરવામાં આવે છે કે બાજો ગુજરાતીના મૂળાક્ષરો તથા બારાખડી શીખી રહીને ગુજરાતી પેહેલી ચોપડીના થોડાએક પાઠ વાંચી જવાને શક્તિવાન થાય ત્યાર પછી તેઓને અવસ્તાના મૂળાક્ષરો શીખવવાનું શરૂ કરવું, અને તેઓ ગુજરાતી પેહેલી ચોપડી પુરી કરે ત્યાં સુધીમાં અવસ્તાના સમ્રજા મૂળાક્ષરો તથા પદ તથા વાંચવાનો મહાવેરો પાડવાને આ ચોપડીમાં જે અભ્યાસ પાઠ આપેલા છે તે શીખવી કાઢવા, કે તેઓ ખીજી ચોપડી લીએ તેની સાથે તેઓને અવસ્તા વંચાવવાનું શરૂ કરવામાં આવે, અને તેમ થવેથી અવસ્તાના જોડાક્ષરોના શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરવાનું તેઓને દીકટ લાગે નહીં. જો એ ઉપાય લેવામાં આવશે તો ખાતરીથી કહેવામાં આવે છે કે ખુદ અવસ્તાને હરકે વાંચાને અવસ્તા પઠાવવાની આ રીતી જો કે પેહેલપેહેલી

૩

છે તોપણ-શિક્ષક અને શીખનારને ઘણી તસદી પડવા
વગર-તે સેહેલથી અમલમાં આવી શકશે; અને આ ચોપ-
ડીની અગત્યતા જણાવનાર દીન દોસ્ત ગૃહસ્થની તથા તેને
ધરતો આશરો આપનારા જરથેશતી અકાબરોની નેમ
પાર પડવા સાથે, આ મોટો સુધારો લાખત કરવાથી, તેઓ
હંમેશના જશને લાયક થશે.

તારીખ ૩૦મી જુન ૧૮૮૦

૬૦ મીં હસ્તુર જમારુપ આશાજીના.

શિક્ષકને સૂચના.

શીખનારને અવસ્તા ભાષાના અક્ષરો બરાબર ઉકેલતાં આવડ્યા પછી, અવસ્તામાં થયેલું કોઇ પણ લખાણ તે સેહેલથી વાંચી શકેછે; કારણકે તેમ ગુજરાતીમાં તથા બીજી ભાષાઓમાં એક અક્ષર લખીને તેના એકથી વધારે ઉચ્ચાર કરવામાં આવેછે તેમ અવસ્તામાં નથી. ગુજરાતીમાં જો આપણે 'એ' લખીશું તો તેના બે રીતે ઉચ્ચાર થશે; એક તો જેમ આપણે 'એક' શબ્દમાં બોલીએ છીએ તેમ, અને બીજો જેમ આપણે 'એમ' શબ્દમાં બોલીએ છીએ તેમ. પણ અવસ્તામાં જો 'એક' લખ્યું હોયછે તો ૧૬ અને જો 'એમ' લખ્યું હોયછે તો ૯૬ એ પ્રમાણે 'એ' ના બે જૂદા જૂદા ઉચ્ચારોને માટે જૂદા જૂદા અક્ષરો લખાય છે. એ પ્રમાણે અવસ્તાના દરેક અક્ષરનો એકજ ખાસ ઉચ્ચાર થાયછે, તેથી એ ભાષાનું વાંચણ બીજી બધી ભાષાઓનાં વાંચણ કરતાં શીખનારને સેહેલ પડેછે. પણ, પેહેલાં અક્ષરોના ઉચ્ચાર શિક્ષકે શીખનારના મગજમાં બરાબર ઉતારવા જોઈએ. દરેક અક્ષરને શિક્ષકે પોતે છૂટા લખી દેખાડીને શીખનાર પાસે પરખાવવો જોઈએ અને તેના શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરાવવો જોઈએ. વળી આપણાં બાળકો માત્ર ગુજરાતી મૂળાક્ષરોજ વાંચી શકેછે તેથી અવસ્તાની બારાખડીમાંના કેટલાએક અક્ષરોના ઉચ્ચાર કરવા તેઓને લગાર મુશ્કેલ પડે એવું છે, માટે તેવા હરફો ઉપર શિક્ષકે શીખનારનું વિશેષ ધ્યાન ખેંચવું જોઈયે. જેમકે, ગુજરાતીમાં 'જ' લખાય છે તેને માટે અવસ્તામાં જ અને ળ આવે છે. પણ અવસ્તામાં બીજા બે અક્ષરો ૫ અને ૬ આવેછે તેઓને મળતા અક્ષરો ગુજરાતીમાં નથી, તેથી જોડે તેઓના ઉચ્ચાર

આ ચોપડીમાં ગુજરાતીના 'જ્' થીજ કરવામાં આવ્યો છે તોપણ એ અક્ષરો 'જ્' થી જૂદા છે એવું બતાવવાને ્ નો ઉચ્ચાર 'જ્' ની નીચે એક ખીંડું કાઢાડીને 'જ્' એ પ્રમાણે, અને ળ નો ઉચ્ચાર 'જ્' ની નીચે ત્રણ ખીડાં કાઢાડીને 'જ્' એ પ્રમાણે લખ્યો છે; કારણ કે ્ એ અક્ષર ફારસીના 'ج' ને, અને ળ ફારસીના 'ج' ને મળતો છે. વાસ્તે ્ નો ખરો ઉચ્ચાર જેમ ઇંગ્લિશના 'ss' શબ્દમાં 'S' નો ઉચ્ચાર કરીએ છીએ તેવો કરવાને, અને ળ નો ખરો ઉચ્ચાર ઇંગ્લિશ 'Azure' શબ્દમાં જેવો 'z' નો ઉચ્ચાર કરીએ છીએ તેવો કરવાને શીખનારને સારીપેઠે સમજ આપવી. વળી અવસ્તાના ૯ અક્ષરને બરાબર મળતો ગુજરાતીમાં કોઈ અક્ષર નથી તેથી તેનેખી 'ખ્' ની નીચે એક ખીંડું કાઢાડીને 'ખ્' એ પ્રમાણે લખ્યો છે. એ અક્ષરનો ખરો ઉચ્ચાર ફારસીના ک ની માફક કરાવવો. ખીજું એ કે ગુજરાતીમાં વપરાતા 'દ' તથા 'ડ' અક્ષરો પણ ગુજરાતી મૂળાક્ષરો સાથે હાલમાં શીખવવામાં આવતા નથી, તેથી શીખનારને જણાવવું કે જે પ્રમાણે ગુજરાતીના 'એમ' શબ્દમાં 'એ' નો ઉચ્ચાર થાય છે તેવો 'દ' નો ઉચ્ચાર કરવો; અને 'એરત' શબ્દમાં જેમ 'એ' નો ઉચ્ચાર થાય છે તેમ 'ડ' નો ઉચ્ચાર કરવો. ગુજરાતીના 'દ' ને મળતા અવસ્તાના 'દ' નો ઉચ્ચાર કેટલીએક વખતે 'એ' અથવા 'ઃ' એ પ્રમાણે, અને ગુજરાતીના 'ડ' ને મળતા અવસ્તાના ડ નો ઉચ્ચાર 'એ' અથવા '૦' એ પ્રમાણે આ ચોપડીમાં લખ્યો છે તે પણ શીખનારનાં ધ્યાન પર લાવવું. વળી આપણા બાળકો ધણું કરીને 'ક્ષ' એ અક્ષ-

રનો ઉચ્ચાર ઝાઠી રીતે ‘અખ્’ કરેછે, તે માટે તેઓને સ-
મજાવવું કે એ અખ્ = ‘ક્ષ’ હરફનો ઉચ્ચાર ‘ખ’ કરી-
ને કરવો.

અવસ્તામાં એકજ ઉચ્ચાર કરવાને કેટલીએક વખતે
ચોક્કસ કારણોને લીધે એકથી વધારે અક્ષરો વપરાયછે; જ-
મકે, ‘ય’ નો ઉચ્ચાર કરવાને ખ અથવા ં એ બંનેમાંથી
એક અક્ષર લખાયછે; અને ‘વ’ નો ઉચ્ચાર કરવાને ક
અથવા ં એ બેમાંનો એક લખાયછે, ઇત્યાદિ. પણ એકજ
અક્ષરના એકથી વધારે ઉચ્ચાર થઇ શકતા નથી. માત્ર
‘દ્’ (=આડ) એવી શીકલમાં દ=દ નો ઉચ્ચાર ગુજ-
રાતી ‘ડ’ ના જેવો થાયછે, અને અખ્ અથવા અખ્ = અદ એવી
શીકલમાં ં નો ઉચ્ચાર ગુજરાતી ‘ડ’ ના જેવો થાયછે.

આપણા જરથોસ્ટ્રીઓના ચાલુ રેવાજ પ્રમાણે અ-
વસ્તાનો ૭, ૯, અને ૯ એ ત્રણ અક્ષરોમાંના દરેકનો
ઉચ્ચાર ‘દ્’ કરવામાં આવેછે. અને તે વિષે એમ જણાવ-
વામાં આવેછે કે ૭ ઘણું કરીને શબ્દની શરૂઆતમાં, ૯
શબ્દની વચ્ચે, અને ૬ શબ્દની શેવટે વપરાયછે. પણ પુરો-
પીયન ઉસ્તાદો જ્યાંનશનાસીની રૂએ ૯ એ અક્ષરનો
ઉચ્ચાર ‘ધ્’ અને ૬ એ અક્ષરનો ઉચ્ચાર ‘ત્’ કરેછે.
એકાદ બે દાખલા શિવાય ૬ = ‘ત્’ હમેશાં શબ્દની શેવટે
વપરાયછે.

ગુજરાતીમાં ‘ક’ લખીએ તો તેનો એકદમ સ્પષ્ટ ઉ-
ચ્ચાર થઇ શકેછે, પણ અવસ્તામાં જો ૭ લખીએ તો તેની
પાસે ૭ લખવા વગર ‘ક’ કરીને સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર થઇ શકવા-
નો નથી, માટે શિક્ષકે છોકરાંઓને મૂળાક્ષરો શીખવવા

પછી એ બાબદ ઉપર પુરુષ જ દ્યાન આપવું. શિક્ષકે પોતે જુદા જુદા અક્ષરો છૂટા અથવા ભિન્ના લખીને તેના છોકરાંએ પાસે ઉચ્ચાર કરાવવો. જેમકે, શિક્ષકે 'ક' 'ખ' એ પ્રમાણે લખીને છોકરાંએને ઉચ્ચાર કરવાને કહેવું. છોકરાંએને યુજરાતી અક્ષર વાંચી જવાની જેમ ટેવ હોયછે, તેમ તેઓ ઉપર કહેલા 'ક' 'ખ' શબ્દનો ઉચ્ચાર 'ખરઉ' કરીને કરશે, તેજ વખતે શિક્ષકે તેમને કહેવું કે તમને 'ગ-ઘ' ના પદમાં કેમ શીખવ્યું છે. 'ક' ના પાસે 'ખ' લખીએ નહીં ત્યાં સુધી તેનો ઉચ્ચાર 'ખ' કરીને ચાલ નહીં; માટે જ્યારે કોઈપણ વ્યંજનની પાસે સ્વર હોય નહીં ત્યારે તેને પાસેના પદ સાથે જોડી નાખવો અને આ દાખલામાં 'ક' ની પાસે 'ઝ' પદ આવેલું છે માટે તેઓને જોડી નાખીને 'ખ' કરીને ઉચ્ચાર કરવો. ખીજું એ કે જો કોઈ વ્યંજનની પાસે સ્વર આવ્યો હોય તો તે વ્યંજન અને સ્વરનો છૂટો છૂટો ઉચ્ચાર કરવો નહીં, પણ તે બંનેને સાથે જોડી નાખવો; જેમકે, જો આપણે 'કે' 'કો' લખીએ તો તેનો ઉચ્ચાર 'કઓ' એ પ્રમાણે છૂટો છૂટો નહીં પણ સાથે જોડીને 'કો' કરવો. પણ જો એક વ્યંજનની પાસે એક સ્વર આવવા પછી તરત ખીજો સ્વર આવે તો પહેલા સ્વરને વ્યંજન સાથે જોડી નાખવો અને ખીજા સ્વરનો છૂટો ઉચ્ચાર કરવો; જેમકે, 'ગાઉ' શબ્દમાં 'ક' ની પાસે 'ઝ' અને 'ખે' સ્વર આવ્યા છે તો 'ઝ' ને 'ક' સાથે જોડીને 'કઝ' 'ગા' કરવો અને 'ખે' ને છૂટો વાંચવો; એ પ્રમાણે 'ગાઉ' નો ઉચ્ચાર 'ગાઉ' કરવો, ઇત્યાદિ.

શીખનારને વાંચવાનો મહાવેરો પાડવાને માટે આ ચોપડીમાં જે અભ્યાસ પાઠ આપ્યા છે તેમાનો એકેકો

શબ્દ છૂટો શિક્ષકે પોતે લખી ખતાવીને છોકરાંએ પાસે ઉચ્ચાર કરાવવો, અને તેમજ પોતે બોલીને છોકરાંએ પાસે લખાવવો.

૧ 'લ' એ અક્ષર અવસ્થાનો નથી તેથી તેને અવસ્થાની ખારાખડીમાં આપ્યો નથી-પણ એ અક્ષર પાજંદ બાપા કે જોમાં આપણી ઘણી ખરી બંદગીએના દીખાયા લખાયા છે તેમાં વપરાય છે, તેથી એ અક્ષર અને તેના ઉચ્ચાર જ્યારે છોકરાંએને અવસ્થા વાંચતા આવડે ત્યારે જણાવવો.

 અવસ્થાનું લખાણ તથા વંચાણ જમણા હાથ ઉપરથી થાય છે.

 “ ” એવી નીશાણી વચ્ચે થયેલું લખાણ પાજંદ બાપાને લગતું જાણવું.

અવસ્તાના મૂળાક્ષરો.

સ્વરં તથા સંધિસ્વર.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
અ	અ	ક	ક
આ	આ	ખ	ખ
ઇ	ઇ (હ્રસ્વ)	ગ	ખ (ફીં ૦ ટં)
ઈ	ઈ (દીર્ઘ)	ઘ	ગ
ઉ	ઉ (હ્રસ્વ)	ઙ	ઙ
ૂ	ૂ (દીર્ઘ)	ચ	ચ
ઋ	ઐ	પ	પ
ૠ	ૠ=ઐ	ફ	જ
ૡ=ૢ=ૣ=૤	અફ=અઐ	જ	જ (ફીં ૦ ઙ)
૥	ઐ	ઝ	ઝ (ફીં ૦ ઙ)
૦	ઐ	ટ	ટ
૧	ઐ	ડ	ડ
૨	ઐ	ઢ	ધ
૩	ઐ	ન	ન
૪	ઐ		
૫	ઐ		
૬	ઐ		
૭	ઐ		
૮	ઐ		
૯	ઐ		
૧૦	ઐ		
૧૧	ઐ		
૧૨	ઐ		
૧૩	ઐ		
૧૪	ઐ		
૧૫	ઐ		
૧૬	ઐ		
૧૭	ઐ		
૧૮	ઐ		
૧૯	ઐ		
૨૦	ઐ		
૨૧	ઐ		
૨૨	ઐ		
૨૩	ઐ		
૨૪	ઐ		
૨૫	ઐ		
૨૬	ઐ		
૨૭	ઐ		
૨૮	ઐ		
૨૯	ઐ		
૩૦	ઐ		
૩૧	ઐ		
૩૨	ઐ		
૩૩	ઐ		
૩૪	ઐ		
૩૫	ઐ		
૩૬	ઐ		
૩૭	ઐ		
૩૮	ઐ		
૩૯	ઐ		
૪૦	ઐ		
૪૧	ઐ		
૪૨	ઐ		
૪૩	ઐ		
૪૪	ઐ		
૪૫	ઐ		
૪૬	ઐ		
૪૭	ઐ		
૪૮	ઐ		
૪૯	ઐ		
૫૦	ઐ		
૫૧	ઐ		
૫૨	ઐ		
૫૩	ઐ		
૫૪	ઐ		
૫૫	ઐ		
૫૬	ઐ		
૫૭	ઐ		
૫૮	ઐ		
૫૯	ઐ		
૬૦	ઐ		
૬૧	ઐ		
૬૨	ઐ		
૬૩	ઐ		
૬૪	ઐ		
૬૫	ઐ		
૬૬	ઐ		
૬૭	ઐ		
૬૮	ઐ		
૬૯	ઐ		
૭૦	ઐ		
૭૧	ઐ		
૭૨	ઐ		
૭૩	ઐ		
૭૪	ઐ		
૭૫	ઐ		
૭૬	ઐ		
૭૭	ઐ		
૭૮	ઐ		
૭૯	ઐ		
૮૦	ઐ		
૮૧	ઐ		
૮૨	ઐ		
૮૩	ઐ		
૮૪	ઐ		
૮૫	ઐ		
૮૬	ઐ		
૮૭	ઐ		
૮૮	ઐ		
૮૯	ઐ		
૯૦	ઐ		
૯૧	ઐ		
૯૨	ઐ		
૯૩	ઐ		
૯૪	ઐ		
૯૫	ઐ		
૯૬	ઐ		
૯૭	ઐ		
૯૮	ઐ		
૯૯	ઐ		
૧૦૦	ઐ		

વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	વ્યંજન.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
ઇ	પ્	»	વ્ (વચમાં)
ૈ	ફ્	ઘ	વ્ (ઈં ઓં વ)
ૃ	બ્	ઙ	સ્
૆	મ્	ઞ	શ્
ઽ=પ્	ય્ (શરૂઆતમાં)	ટ	ષ્
ઞ	ય્ (વચમાં)	ડ	હ્
ૌ	ર્	ઢ	ક્ષ્
ૃ	વ્ (શરૂઆતમાં)		

પદ.

૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭	૬૭
કૂ	કુ	કી	કિ	કા	કે
૭૭	૮૭	૯૭	૧૦૭	૧૧૭	૧૨૭
કો	કોં	કેફ	કેં	કે	કે
		૦૬૫૭	૧૬૭	૧૬૫૭	
		કાડ	કાં	કં	

(એજ પ્રમાણે બીજાં પદ લખવાં.)

અભ્યાસ પાઠ પૈહેલો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
અ	આઈ	ઇ	યિમ્
ઇ	ઈમ્	અ	ઊન
ઉ	અત્	ઇ	અજૈમ્
અ	અક	અ	અધીતે
અ	અહુ	અ	અષિત
અ	અહૈ	અ	અંચ
અ	અઈમ્	અ	અગુપ
અ	આઅત્	અ	અન્યે
અ	ઈય		

અભ્યાસ પાઠ બીજો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
અ	ઉધ	અ	એહમા
અ	ઉધ	અ	એયુમ્
અ	ઉશા	અ	નિધા

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
અગ્નિ	અગ્નિ	દીપ્તિ	દીપ્તિ
જ્વલન	અગ્નિ	અગ્નિ	દીપ્તિ
દીપ્તિ	અગ્નિ	અગ્નિ	ઉક્ષિપ્ત
અગ્નિ	કંપ	અગ્નિ	મજા
અગ્નિ	કંપ	અગ્નિ	અગ્નિ
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	દુષ્ટ
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	યયા
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	ઉક્ષિપ્ત
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ

અભ્યાસ પાઠ ત્રીજો.

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
અગ્નિ	ઉપધિ	અગ્નિ	ઉપધિ
અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ	અગ્નિ

અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.	અવસ્તાના શબ્દો.	ગુજરાતીમાં ઉચ્ચાર.
મનંગુહા	મનંગુહા	દનપુત્ર	દનપુત્ર
અંગુહિશ	અંગુહિશ	શક્યપુત્ર	શક્યપુત્ર
ક્ષત્રેમ	ક્ષત્રેમ	મધન્યેઉશ	મધન્યેઉશ
દ્રેગવા	દ્રેગવા	દીદરેષતા	દીદરેષતા
વંગુહીમ	વંગુહીમ	તિયથંતત્	તિયથંતત્
વૃશત	વૃશત	પ્રસ્તવદયામ	પ્રસ્તવદયામ
મવધતે	મવધતે		
સંગુહા	સંગુહા		
તરોધદીતે	તરોધદીતે		
વાસ્તારેમ	વાસ્તારેમ		

ဗမာ့အလင်း

(၁) အကျဉ်းချုပ်

အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်

(၂) အကျဉ်းချုပ်

အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်
အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ်

[illegible]

(૧૪) સરોષ બાજ.

[illegible]

עצמאות ישראל ונחלתנו
עצמאות ישראל ונחלתנו

[၇] ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာဒ်

[3] ဝိသုဒ္ဓိ နိဗ္ဗာန်

[illegible][illegible]

(၃၅) မြေအောက် ရေအောက် အောက်
အောက် အောက် အောက် အောက်
အောက် အောက် အောက် အောက်

-ደረጃ ተደርጎታል ተብሎ ተቀባይ (፲፭)
 -አዲስ ተደርጎታል ተብሎ ተቀባይ ተብሎ
 ተቀባይ ተብሎ ተቀባይ (፲፭) ተቀባይ ተቀባይ
 (፲፭) ተቀባይ ተቀባይ

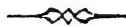
[፲] ፡ ተቀባይ ተቀባይ

(፲፭) ተቀባይ

[፲] ፡ ተቀባይ ተቀባይ

አዲስ ተቀባይ ተቀባይ (፲፭)
 አዲስ ተቀባይ ተቀባይ ተቀባይ
 አዲስ ተቀባይ ተቀባይ
 [፲] ፡ ተቀባይ ተቀባይ

፡ ተቀባይ ፡ ተቀባይ ፡ ተቀባይ
 ፡ ተቀባይ ፡ ተቀባይ

(፲፭) ተቀባይ

ተቀባይ ተቀባይ ተቀባይ
 ተቀባይ ተቀባይ ተቀባይ
 ተቀባይ ተቀባይ ተቀባይ

૨૫

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

પેહ્લેલી ચોપડી.

ખ નામે ઇજદ.

(૧) ‘અર્ષેમ્ વૉહુ’ નો સાર.

અરોઈ સર્વેથી નેક દોલત છે. અરોઈજ ખરું સુખ છે, માટે જે માણસ અરોઈથી ચાલીને ઉત્તમ નેકોનાં કામ કરેછે તેનેજ ખરું સુખ મળેછે.

પાઠ ૧.

અરોઈ—ભાગ ૧.

અરોઈ આપણો ધર્મ છે. અરોઈનો અર્થ ચોખ્ખાઈ થાયછે. ચોખ્ખાઈ એ જાતની હોયછે, એક શરીરની ચોખ્ખાઈ અને બીજી મનની ચોખ્ખાઈ. જે માણસનું શરીર અને મન બંને ચોખ્ખાં હોયછે, અને જે નેકોનાં કામ કરેછે તેનેજ અરોઈ કહી શકાય છે. અરોઈ ખરું ધન છે.

અશોધ વિનાની સઘળી દોલત ઝોટી છે; કારણ કે અશોધ વિના 'અર્થ' અને હમેશનું સુખ ખરીદી શકાતું નથી. અશો માણસની દોલત જે અશોધ છે તે સોનાં, રૂપાં, જરૂરેલાં કરતાં ઘણી કિમતી અને ઉપયોગી છે. તે દોલતનો કદી નાશ થતો નથી. તે કદી ચોરાઈ જતી નથી, અથવા ઝોટી થતી નથી. તે દોલત વાપરવાથી આપણે કદાપિ ભુંડાં અને પાપી કામો કરી શકતાં નથી. તે હમેશાં નેકીનાં એટલે સારાં કામ કરવાની આપણને રૂઝી સમજ આપે છે. અને નેકીનાં કામ કરીએ તોજ આપણને 'અર્થ' સુખ મળી શકે છે.

પાઠ ૨.

અશોધ—ભાગ ૨.

અશોધ ખરાં સુખની દોલત છે. અશોધ વગર માણસ પીડા ભોગવે છે. અને તેમજ જે માણસ અશોધવાળું હોય પણ તે પોતાની અશોધનો ઘટતો ઉપયોગ નહીં કરતું હોય તો તેની એક સૂમની માફક કંગાલ રહે છે. અશોધની દોલતનો ખરચ કરવાથીજ, એટલે અશોધ શીખીને નેકીનાં કામ કરવાથીજ, માણસનું કલ્યાણ થાય છે. એક માણસ પાસે અશોધની દોલત ગમે એટલી હોય પણ તે દોલત જ્યાં લગી તે વાપરે નહીં ત્યાં લગી તે તેને કાંઈ ગુણુ કરતી નથી. ધન સંઘરી રાખનાર સૂમ કંગાલ રહે છે. તેમજ અશોધની દોલતવાળું માણસ અશોધની સમજ પ્રમાણે ચાલીને સારાં કામ કરતું નથી તો તે પણ કંગાલ રહે છે.

પૈસાની દોલત કેટલીએક વખતે સુખનું સાધન થઈ પડે છે 'અર્થ', પણ તેમાંથી ઘણી વખતે દુઃખનું પરિણામ

નીપજવાનો ભય રહેછે. અશોધની દોલત વાપરવાથી કદી દુઃખનો સંભવ નથી. પૈસાની દોલત હમેશાં આપણી સાથે રહેતી નથી. પણ અશોધની દોલત હમેશે હમેશ સુધી આપણી સાથે રહેછે, અને તે વાપરવાથી આપણને ઘણો ફાયદો થાયછે. વળી અશોધની દોલત જમ જમ ખરચાય છે તેમ તેમ તેમાં જરૂર વધારો થતો જાયછે ; એટલે જો આપણે એક સાઈઝ કામ કરીએ છીએ અને તેથી આપણને ફાયદો થાયછે તો બીજાં વધારે સારાં કામ કરવાની આપણને ઉત્કટ આપેછે, અને આપણી અશોધમાં ઉમેરો થાયછે.

પાઠ ૩.

અશોધ—ભાગ ૩.

શરીરની ચોખ્ખાઈ.

શરીરને ઈજા કરનારી ચીજથી દૂર રહીએ તેમાં શરીરની ચોખ્ખાઈછે. શરીરને ધૂળ, મટોડું અથવા નજીસ કે ગંદવાડ ભરેલી ચીજ લાગી રહેવાથી નાપાકી એટલે રોગ અને નુકસાન થાયછે. માટે છોકરાંએનો ધર્મ છે કે શરીરને રોગ ન થાય તેટલા માટે પોતે સુધડાઈથી ફરવું, અને ગંદાં છોકરાંની સોખત કરવી નહીં. નજીસાઈમાં ફરવું નહીં. શરીરને રોગિષ્ટ હવા અથવા ડોહાની રોગિષ્ટ ચીજ લાગવા દેવી નહીં, અને લાગી હોય તો તરત સારી પૈડે ધોઈને શરીરને સાફ કરવું. શરીરને ઘણું ઉઘાડું રાખવું નહીં. કપડાં વગર ફરવું નહીં. કપડાં મેલાં કરવાં નહીં. મેલાં લૂગડ શરીર ઉપર રાખવાં નહીં. ઘણું ખાવાની ટેવ રાખવી નહીં. ઈંદ્રી વસ્તુ વાપરવી નહીં. ચોખ્ખી હવામાં ફરવું. સરદી

અથવા બિનાસ વાલી જગામાં બેસવું નહીં, કેમજો દુઃખ થાય. અને જો આપણી મૂરખાઈથી શરીરને દુઃખ થાય, આપણે પીડા ભોગવીએ, અને આપણી ઉમર ટુકી થાય, તો આપણને પાપ લાગે.

પાઠ ૪.

અશોધ—ભાગ ૪.

મનની ચોખ્ખાઈ—ભાગ ૧.

જેમ સુઘડાઈથી રહીને શરીર ચોખ્ખું રાખવાની આપણી ફરજ છે, તેમજ સદાચરણથી ચાલીને મનને ચોખ્ખું રાખવું ઘટે છે. કારણ કે શરીર અને મન બંને ચોખ્ખાં હોય તોજ આપણી જીંદગી લાંબી થાય છે, અને આપણે ઘણું સુખ ભોગવીએ છીએ. એક ઝાડનો છોડ બહારથી ગમે એવો સુંદર દેખાવનો અને દિલપસંદ હોય, પણ તેનાં મૂળ્યાંમાં જો સજો દાખલ થયો હોય છે તો તે છોડ થોડા વખતમાં કરમાઈને મરી જાય છે. તેમજ માણસનું શરીર ગમે એવા સુંદર દેખાવનું અને સ્વચ્છ રાખ્યું હોય, પણ તેનાં મનમાં જો બદીનો સજો પેડો હોય છે તો તે થોડા વખતમાં પીડા ભોગવીને, પેલા છોડની માફક, તે સજાનો ભોગ થઈ પડે છે. તેથી જો શરીર ચોખ્ખું હોય પણ તેની અંદરનું મન ગડલું હોય તો આપણું કારજ સરતું નથી; માટે જો શરીર તેમજ મન એ બંનેને એકે વખતે ચોખ્ખાં રાખવાં ઘટે છે.

મનની અને શરીરની ચોખ્ખાઈના કાયદા, આપણે પવિત્ર ધર્મ, કે જે માણસ જાતને હમેશનાં પૂરનાં સુખનો

માર્ગ બતાવવાને જાદાએ માકલ્યો છે, તેમાં ખુદ્દી રીતે સમજાવ્યા છે. અને એ આપણા ધર્મ પ્રમાણે શરીર અને મનની ચોખ્ખાઈ 'હુમત' એટલે સારા વિચાર, 'હૂખત' એટલે રૂડાં વચન, અને 'દૃશ્ય' એટલે નેક કામ, એ ત્રણ મૂલ્ય શબ્દો ઉપર આધાર રાખે છે.

જમીન ખેડીને બી વાવે નહીં તો ધાન્ય પાકે નહીં. તેમ મન ખેડીને રૂડી શીખામણ લે નહીં તો નેકીનાં ફળ પેદા થાય નહીં. માટે ઉસ્તાદ અને માખાપ આપણને અ-શોધની જે સારી શીખામણ દે તે સાંભળી, સમજીને તે માફક આપણે આલીએ તોજ આપણું શરીર અને મન ચોખ્ખાં થાય, આપણુથી નેકીનાં કામ બને, અને આપણે સુખી થઈએ.

પાઠ ૫.

અશોધ—ભાગ ૫.

મનની ચોખ્ખાઈ—ભાગ ૨.

સઘળા વિદ્વાનેના નામાંકિત ઉસ્તાદ આપણો પેમા-મખર અશો જરથોશ્ત થઈ ગયો છે, તેણે એવો બોધ દી-ધો છે કે મન ચોખ્ખું રાખવું હોય તો માણસે સદા સાચું બોલવું, કદી જૂઠું બોલવું નહીં. સાચાંની સોખત કરવી. જૂઠાંની સોડે જવું નહીં. ચોખ્ખી દીઆનત રાખવી. ચોરો કરવી નહીં; ચોરીના માજ લેવો નહીં. સૌની સાથે હળી-મળીને ચાલવું. કંઈએ કંકાસ કરવો નહીં; ગાળાગાળી કરવી નહીં. ઉસ્તાદ તથા માખાપની તાબેદારો કરવો. તેઓની શ્વામે બોલવું નહીં. સૌની સાથે સલૂકાઈ રાખવી. કોઈને

અપમાન કરવું નહીં. સંખ્યાવત કરવી; સૌનુ બહુ ઇચ્છવું. કેસળનું ખુરં ચાલવું નહીં; કોઇને પીડા કરવી નહીં; દુઃખી ઉપર દયા આણવી; એક બીજાને સારાં કામમાં મદદ કરવી. નમનતાઇ રાખવી. મગરૂરી કરવી નહીં; ગુસ્સો કરવો નહીં; ક્રોધો રાખવો નહીં. વિદ્યા બણવી. અમાની રહેવું નહીં. ઉદ્યોગી થવું. આગસ કરવી નહીં. સખુરી રાખવી. ના-ઉમેદ થવું નહીં. તમામ ચીજનો ઘટતો ઊપયોગ કરવો. ઉપયોગી ચીજને ગુમાવી દેવી નહીં. આપણી હાલત સુધારવાને વાજબી ઉપાય કરવા. કરજ કરવું નહીં, ઇત્યાદિ. એ પ્રમાણે જો બાળકો તમે ચાલશે તો ખરેખરાં સુખી થશે. અને જો એ શીખામણોથી ઉલટાં ચાલશે તો ખચીત તમને ભારે પસ્તાવો થશે.

(૨) ‘યથા અહૂ વધર્યો’ નો સાર.

ખોદાની ખુશી હતી કે માણસ અશોધથી ચાલે, એટલે રૂડી બુદ્ધિનાં કામ કરે અને સુખી થાય, તેથી આપણ ઈનસાન જાતને અશોધ શીખવવાને તેણે અશો જરથોશતને મોકલ્યો. કારણ કે જેમ ખાવાપીવાથી શરીરનું પોષણ થાયછે, તેમ અશોધથી આપણાં રૂહ એટલે આત્માનું પોષણ થાયછે. અને જો ખાવાપીવાનું ન હોય તો આપણું શરીર દુઃખી થાય, તેમ જો અશોધ ન હોય તો આપણું રૂહ હમેશ દરિદ્ર રહે. અને રૂહ દરિદ્ર રહે તો આપણને કદી ખરૂં સુખ મળે નહીં. માટે

જો અશો જરથોશત જેવા મહાપુરુષને આપણાં રૂઢની પ્રતિપાળ કરવાને ખોદાએ મોકલ્યો નહીં હોતે તો આપણું જીવતર ફેકટ ગણાતે; કારણ કે તે વગર આપણને હ-મેશાં પીડા ભોગવવી પડતે.

પાઠ ૬.

સઘળી ચીજનો સખખ ખોદા છે—ભાગ ૧.

સઘળી ચીજનો સખખ હોય છે. તમે જ બાંક ઉપર બેઠાં છો, તે બાંક શાનો બન્યો છે ? અને કોણે બનાવ્યો છે ? બાંક લાકડાંનો બન્યો છે, અને સુથારે પોતાની કારીગરીથી લાકડાંના કકડા કરી, તેઓને ગોઠવીને બાંક બનાવ્યો છે. જંગલમાં મોટાં ઝાડ ઉગે છે તેને કાપીને પછી તેનું લાકડું સુથાર પોતાનાં કામમાં વાપરે છે. ઝાડ પોતાની મેળે થતાં નથી. જમીનમાં બી વાવીએ તોજ તે ચોકસ મુદતે ઉધરી ઉધરીને મોટું ઝાડ થાય. હવે જેમ બાંક લાકડાંનો બન્યો, લાકડું ઝાડનું બન્યું, અને ઝાડ બીના ઉધરભાવથી બન્યું, તેમ બીનો ઉધરભાવથી કોઈ સખખથી બનવો જોઈએ. તે સખખ કુદરતના કાયદા છે. અને તે કાયદાનો બાંધનાર અને ચલાવનાર ખોદા છે.

પાઠ ૭.

સઘળી ચીજનો સખખ ખોદા છે—ભાગ ૨.

ખોદાએ કુદરતના કાયદા બાંધીને ચાલુ રાખ્યા નહીં હોતે તો પેલું બી ઉધરીને ઝાડ થતે નહીં, અને બાંક બના-

વવાનું લાકડું મળતે નહીં. તમે જો બાંક ઉપર બેઠાં છો તે સુધારે બનાવ્યોછે ખરો, પણ જોદાએ જો બીને ઉધારીને ઝાડ ઉગાડ્યું નહીં હોતે તો સુધાર શાનો બાંક બનાવતે ? સુધાર લાકડું પેદા કરી શકતે નહીં. સઘળી ચીજને બનાવનાં અને પેદા થવાનાં આધાર જોદાએ બાંધેલા કુદરતના કાયદાએ ઉપર છે, તેથી જોમ લાકડાંનો તેમજ કુદરતની સઘળી ચીજોનો બનાવનાર અને પેદા કરનાર જોદા છે. આપણે આ પૃથ્વી ઉપર રહીએ છીએ તેમાંની સઘળી ચીજો જોવી કે હવા, પાણી, આતશ, મીઠી, ઝાડપાન, ખણીજ પદાર્થ, માણસ અને બીજાં પ્રાણી, એ સઘળું, અને એ વતરોગે આસમાન ઉપરના બીજા હજારો ગોળાઓ, જોવા કે સૂરજ, ચંદ્ર, અને અગણિત સેતારાઓ, તથા બીજી ધણીએક ચીજો કે જો આપણે જોઈ અથવા જાણી શકતાં નથી તે સૌ જોદાએજ બનાવી છે.

હવા, પાણી, મીઠી, એવી એવી ચીજો જો જોદાએ બનાવી હોતે નહીં તો તે ચીજો કાંઈ આપણથી બની શકતે નહીં; અને એ ચીજો વગર આપણને ચાલે નહીં, તેથી આપણ લગારે જીવી શકતે નહીં. એટલુંજ નહીં, પણ એ ચીજો વગર આપણ માણસ જાત બની શકતે નહીં. માટે સઘળી જગતનો બનાવનાર અને ચલાવનાર એકલો જોદા છે, અને તેટલા માટે તેજ સઘળી ચીજોનો ધણી છે. અને આપણનેબી તેણેજ બનાવ્યાં છે, ત્યારે આપણે ધણી બી તેજ છે.

જોદાની કૃપા—માજદીઅસની દીન.

જોદા આપણે માલિક છે, માટે તેની મરજી માફક આપણને ચાનવું જોઈએ. જોદાની ખુશી શું છે તે આપણી દીન અથવા ધર્મનાં પુસ્તકમાં જણાવી છે. જે દીન અથવા ધર્મ એકલા જોદાને ભજવાનું સ્વીકારે છે તેને ‘માજદીઅસની દીન’ કહે છે. આપણી દીન ‘માજદીઅસની’ એટલે એક જોદાને માનવાનો છે. તેમાંનાં સઘન કરમાનો આપણે માણસ જાતનાં કલ્યાણને માટેનાં છે. આપણે માણસ જાતને માટે શું ભણું છે, અને શું ગુકસાનકારક છે, તે જોઈ આપણને તથા ખોજ સઘની પેદાયશને બનાવી છે તેજ એકલો જાણે છે. તે વગર ખોજ કોઈ જાણી શકતો નથી. અને તે જ જાણે છે તે જો આપણને જણાવે નહીં તો આપણે આપણા અધુરા વિચાર પ્રમાણે આપણું સુખ શોધવામાં દેટલીએક વખતે ભૂલ કરીએ, અને તેથી સુખી થવાને બદલે સામાં દુઃખી થઈએ. માટે જોદાએ આપણી ઉપર મેહેરબાની કરીને આપણાં ખરાં સુખના જે કમદાઓ આપણી માજદીઅસની દીનમાં જાહેર કરીને અશો જરથોશતની મારફતે આપણને જણાવ્યા છે તે કામદાઓ પ્રમાણે જો આપણે ચાલશું તો કદી ભૂલ કરીશું નહીં, અથવા દુઃખી થઈશું નહીં.

માજદીઅસ્ની દીન શીખવાની અને પાળવાની

માણસની ફરજ.

જોડું કરવાથી હમિશાં દુઃખ થાયછે. વળી એક ચીજ જોટી છે એવું જ્યાં સુધી આપણે જાણીએ નહીં, ત્યાંસુધી તે ચીજ કરવામાં આપણને દોષ લાગતો નથી. પણ જ્યારે આપણે જાણીએ કે અમુક કામ કરવું જોડું છે, તે છતાં જો આપણે તે કામ કરીએ અને દુઃખી થઈએ, તો આપણે, પાપી ઠરીએ છીએ; એટલે જો આપણાં હિતને માટે, આપણને તે કામ ન કરવાની શીખામણુ દીધીછે, તેના કોપ અંને શિક્ષાને લાયક થઈએ છીએ. તેજ પ્રમાણે જોદાએ જો ખરુંજોડું સમજવાની દીન આપણાં બલાંને માટે મોકલીછે, તેની ખુબી આપણે જાણીએ તે છતાં આપણે તે પ્રમાણે ચાલીએ નહીં તો જોદા આપણા ઉપર કોપે છે, અને આપણે હેરાન થઈએ છીએ. માટે સર્વે ઇનસાન જાતની જોદાનાં ફરમાન પ્રમાણે ચાલવાની, એટલે માજદીઅસ્ની દીન શીખવાની અને પાળવાની પેહેલી ફરજ છે. આપણી બલી માજદીઅસ્ની દીન અશો જરથોશત જોદાની તરફથી લાગ્યોછે, તેથી જોને ‘માજદીઅસ્ની જરથોશતી,’ એટલે એક જોદાને માનવાની જરથોશત પેગામયરે શીખવેલી દીન કહે છે. પેગામયરનો અર્થ સંદેશ લાવનાર થાયછે; અને મુખ્ય કરીને જોદાની તરફનાં ફરમાન આ દુનિઆમાં જાહેર કરનાર મહા બુદ્ધિવાન અશો અને પરહેજગાર પુરુષને પેગામયર કહે છે.

અશો જરથોશતનો એહેવાલ—ભાગ ૧.

આપણે પેગામબર અશો જરથોશત ‘ઈરાણવેજ’ નામના એક મુલકમાં આવેલાં ‘રએ’ શહેરમાં જન્મ્યો હતો. તે ‘સ્પિતમ’ નામના એક નામાંકિત પુરુષનાં નામથી ઓળખાતાં એક નામીયાં ખાનદાનનો હતો. તેના આપણું નામ ‘પોરોશસ્પ’ હતું. તેણે ઘણી નાની ઉંમરથી વિદ્યાભ્યાસ કરવાનું શરૂ કરીધું, અને પોતાના વખતમાં જણાવેલાં સંઘર્ષો શાસ્ત્રોનો પૂરતો અભ્યાસ કરીધો. પણ તેટલી કેળવણીથી સંતોષ ન પામીને, તેણે ખીજું વધારે માન મેળવવાની આદેશ કરીધી. તે પોતાનું ધરખાર છેડી દઈને ઘણાં એક વરસ મુઠ્ઠી એકાંઠવાસમાં જઈ વસ્યો, અને પોતે જ માન મેળવ્યું હતું તેનાં, તથા પોતાની અતિશે અપમાન શક્તિનાં બળથી, તે ઝાઝાની કુદરતનો અભ્યાસ કરવા મંડ્યો. તે અભ્યાસ કરવાથી કુદરતની સઘળી પેદાયશમાં જ કાયદાઓ પ્રથમથી ચાલુ છે તેઓનું, તથા તે કાયદાઓ ચાલુ રહેવાથી જ સઘળો ખુબીઓ નોપજે છે તેઓનું તેને માન થયું.

કુદરતના કાયદાઓનું માન થવા ઉપરથી, તે કાયદા બાંધનાર અને ચલાવનાર ઝાઝાનાં અપાર બળ અને સંપૂર્ણ માનનો અશો જરથોશતને વિચાર આવ્યો. તેણે જાણ્યું કે આપણે તથા સઘળી જગતનો પેદા કરનાર ઝાઝા અનંત માન વાળો છે, તેથી તેણે આપણને બનાવવામાં અશોધથી ચાલવાની જ સૌથી પેટેલી શુભ નેમ રાખી છે તે નેમ પ્રમાણે ચાલવાથી જ આપણે તેનો પ્યાર મેળવી

શકીએ; અને તેના ખાર આપણો ઉપર નહીં હોય તો આ-
પણે કદી સુખી થઈએ નહીં. એ પ્રમાણેનું જ્ઞાન થવા
પછી, તેનું મન ઘણું બળવાન થયું, અને તે એવા તો અ-
શો અને પરહેજગાર બન્યો કે તેને જોવાની તરફથી ગેબી
આગાહી મળવા લાગી, અને જોવાની ખુશી શું છે તે તેને
પોતાની મેળે જણાવા લાગ્યું. એવું ભણું મન કે જોને આ-
પણે ‘મિહમન’ કહીએ છીએ તે, તથા જોવાની તરફની ગેબી
આગાહી કે જોને ‘સરોષ’ કહેછે તે બંનેની મદદથી તેણે
પોતાનાં મનની આંખે જોવાને જોયો, તેના હુકમો સાંભ-
ળ્યા, અને આપણી ભત્રી માજદીઅસ્ની દીન આપણાં
કલ્યાણને માટે આ દુનિઆમાં જાહેર કીધી. અને એ પ્રમાણે
‘યથા અદ્દ વધેયો’ માં જણાવેલો, અશો જરથોશતને આ
દુનિઆમાં પેગામબર કરીને મોકલવાની જોવાની સૌથી
પહેલી નેમ તેણે પૂરતી રીતે પાર પાડી. તેનાં જોવું બુદ્ધિવાન
અને પરહેજગાર મન (મિહમન) આજ સુધી કોઈનું થયું
નથી અને હવે પછી થશે પણ નહીં.

પાઠ ૧૧.

અશો. જરથોશતનો એહેવાલ—ભાગ ૨.

માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીનનું ખરાપણું.

જોવાએ અશો જરથોશતને માજદીઅસ્ની દીન આ-
પણે મોકલ્યો તેવાજ તે ધરાણના શાહ ‘કએ ગુશતાસ્પ’ ની
આગળ આવ્યો, અને પોતે જો દીન લાગ્યો હતો તે વિષે
પાદશાહને વાર્ત્ત કીધો. પાદશાહ તથા તેના દરબારીઓ
અશો જરથોશતનાં ઉત્તમ જ્ઞાનથી એવા તો અજબ થયા

કે તેઓએ તેની દીનમાં શું છે તે જાણવાની ઇચ્છા કીધી. અશો જરથોશતે તેઓને કહ્યું કે હું મારી દીન આદાની તરફથી લાગ્યો છું; અને મારી મતલબ એજ છે કે એ દીનનાં ફરમાનોની ખુશી માણસ પોતાના કાને સાંભળે, અક્કલથી પીછાણે, અને પછી એ દીન પાળે. મારી મતલબ કાંઈ એવી નથી કે હું જે તમને કહું તે જટ માની દેવો. જોઈ હું મારી દીન આદાની તરફથી લાગ્યો છું; તોપણ તમારી તે વિષે ખાતરી થવો જોઈએ. માટે હું જે કહું છું તે ઉપર વિચાર કરો, અને વિચાર કરવાથી તમારી ખાતરી થાય કે મારી દીન પ્રમાણે ચાલવામાં તમારું ખર્ચ કલ્યાણ થશે તોજ તમે મારી દીન ઉપર ઈમાન લાવજો. એવું સાંભળીને પાદશાહ દેશે દેશના બહેલા માણસોને ખાસ નોતરું કરીને પોતાની દરબારમાં ભેગા કીધા, અને તેઓ પાસે અશો જરથોશતની દીનની તપાસ કરાવી. અશો જરથોશતે તેઓની સાથે ગંભીરાઈથી તકરાર કરીને પોતાની દીનનું ખરાપણું સાબિત કરી આપ્યું; તેથી પાદશાહ પેહેલા અને પછી તેની રાણી અને પછી તેના દીકરાઓ, એની દીન પ્રમાણે ચાલવાને કબૂલ થયાં. પેહેલાં તેઓએ પોતે માજદી-અસ્ની જરથોશતી દીન કબૂલ કીધી, અને પછી સઘળાં લોકોને તે દીનની ખુશી સમજાવવામાં અશો જરથોશતને મદદ કીધી, તેથી થોડા વખતમાં દેશદેશ માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીનના ફેલાવો થઈ ગયો. એવી રીતે આગળા વિદ્વાનોની ખારીક તપાસ ઉપરથી આપણી દીન ચાલુ થઈ છે. અને હાલમાં પણ સઘળા પ્રમાણિક વિદ્વાન પુરોગતું એવુંજ ખાતરી ભરેલું મત છે કે આપણી માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીન એજ ખરેખરી બલી દીન છે.

પાઠ ૧૨.

જાદાની મહાશક્તિ વિષે.

આપણી ભલો માનવીઅસની દીનમાં જાદાને ‘અ-
હર મન્દ’ એટલે સધળી જગતનો બનાવનાર, મહા બળ-
વાન હસ્તીનો સાહેબ, એવા શબ્દોથી જણાવ્યો છે. જાદા
કેવો છે તે આપણે જાણ શકતાં નથી. પણ જાદાની પેદા
કીધેલી કુદરતનાં માન ઉપરથી, અને જાદાની તરફથી મળે-
લી જેવી આગાહીઓ ઉપરથી, તેની મહાશક્તિ વિષે અશો-
ભર્યોશતે જે આપણને બોધ આપ્યોછે, તે ઉપરથી જાદાના
ગુણો વીશે આપણને જાણતો વિચાર આવી શકેછે. અશો-
ભર્યોશત કહેછે કે, -જાદા હમેશ હમેશ સુધી રહેનારો છે.
તેનો જન્મ નથી તથા તેનો છેડોપી નથી. તેણેજ સૌને પેદા કી-
ધાં હતાં, તેજ હાલમાં પેદા કરેછે, અને હવે પછીની તેજ પેદા
કરશે. તે અતિશે માની છે. તેનાં માનનું માપ કોઈથી થઈ
શકે નહીં. તે પોતે અશો છે, તથા જો અશોઈથી ચાલેછે
તેઓને તે ઘણો પસંદ કરેછે, અને તેઓને આ જીંદગીમાં ત
થા હવે પછીની જીંદગીમાં ઘણું સુખ આપેછે. તે પોતાની
મરજીમાં આવે તેવી રીતે હકુમત ચલાવેછે. તેની મરજીને
આડે આવનાર કોઈ નથી. તે પોતે જે ચાહેછે તે કરે છે,
પણ તે કદી જાદુનાં કામ કરતો નથી. તે અતિશે નૂરી છે,
અને સૂરજ, ચંદ્ર, તારાઓને ચળકતા તથા રાશન તેણેજ
કીધાછે. આપણને તથા આ દુનિઆની ખીજ સધળી ચી-
જોને તેણેજ બનાવીછે. તે સૌનો ધનસાક કરનાર છે. પાપી
તથા જૂઠાં માણસને તેજ શિક્ષા કરેછે. તે જન્મ સવાબ અ-
થવા પુણ્યનાં કામ કરનારને ઘણો ચાહેછે, તેમ તે ગુનાહનાં

અથવા ખોટાં કામ કરનારને ઘણો ધિક્કાર છે. તે સર્વેથી બુદ્ધ, સર્વેથી નેક અને સર્વેથી મોટો છે. તે સર્વેથી અક્ક-લમંદ, સર્વેથી પ્રમાણિક અને સર્વેથી ચઢતો છે. તે ગેળી છે, એટલે તે આપણને દેખાતો નથી, પણ આપણે જો વિચારીએ, ખાલીએ અને કરીએ તે સત્રણું તે જીવે છે અને જાણે છે. ખોદના એવા એવા ઘણાએક ગુણો અશો જરથોશતે આપણને શીખવ્યા છે.

(૩) ‘કેમના મજદા’ નો સાર.

ઓ અહુરમજદ ખોદા ! દુનિઆમાં અશોધનો વધારો તારા ‘એહમન’ અને ‘આદર’ થી થાય છે. ‘એહમન’ થી માણસને ખાલેસ બુદ્ધિ મળી શકે છે. અને ‘આદર’ થી માણસ ધરખારનું સુખ ભોગવી શકે છે. એ બંનેની મદદથી માણસ બદોતે તજીને અશોધની શહ ઉપર ચાલવાને શક્તિવાન થાય છે. અને એઓની મદદ વિના તે જરૂર દુનિઆઈ લોભ લાલચમાં ફસી પડીને બુરાં કામ કરે છે. માટે એ ‘એહમન’ અને ‘આદર’ વિષે માજદીઅસ્તો દીનમાં તે જો જ્ઞાન આપ્યું છે તે હું પૂરતી રીતે શીખું એવી તું મને રૂડી સમજ આપ. ઓ ખોદા ! તું મારો ઉપર એવી મેહોરખાની કર કે હું દીન સમજી, બુદ્ધિવાન થઈને મારાં કુટુંબ પરિવાર સાથે સુખ ભોગવું, કે તેમ જો થાય તો મારીથી બદોની સામે લડવાનું બની શકે. બદો દરેક ખરા જરથોશતીનો શત્રુ

છે. અને તે શત્રુને મારીને દૂર કરનાર તારો દીનતા અ-
જમતો કલામો છે. માટે તે તારો દીનતા સખુનોની ખુ-
બી જાણવા સારું તું મને હમેશાં એક એવા દાનાવ દ-
સ્તુરની મદદ આપતો રહે, કે જેના ‘ખેહમન’ થી, અને
જેની ખુબી ભરેલી ચાલ ચલાણના શુભ પોષથી મને
તારો ‘સરોષ’ મળે, અને તારા હુકમો શું છે તે તારા
‘સરોષ’ ની મારફતે જાણીને હું હમેશાં તારી ખુશીનાં
કામો ઇમાનદારીથી કરતો રહું.

હમો માજદોઅસ્તની જરથોશતીઓને દરેક સંકટ-
માંથી પચાવી લેનાર એકલો એક અહુરમજદ અને
તેણે પેદા કીધેલો આ એક સરખે કાયદે ચાલનારો ધ-
રતી છે; કારણ કે, જે માણસ માજદોઅસ્તની દીનતાં
ફરમાન મુજબ ચાલે છે, તેને ખોદાએ ઠરાવેલા કાયદા
પ્રમાણે આ દુનિઆમાં આપોઆપ સુખ મળે છે. તેથી
હમારી દોઆ એજ છે કે સઘળી નાપાકી અને સઘળું
જૂઠું પરપાદ થાય અને હમારોથી દૂર જઈને પડે.

પાઠ ૧૩.

આપણને ખોદાને જવાબ દેવા છે.

દુનિઆમાં જે સઘળી ચીજો છે તેનો કદી નાશ થનાર
નથી. જે દરેક ચીજને આપણે નાશ થતી ધારીએ છીએ
તે ખરેખર નાશ થતી નથી, પણ એક હાલતમાંથી ખીજી

હાલતમાં બદલાય છે. આક્રી સીન્હો બદલાઇને પાછી આક્ર થાય છે, અને આક્રમાં મળી જવા પછી ફરીને તરેહવાર રૂપ લે છે. આપણા આત્માનો પણ નાશ થતો નથી. આપણું શરીર આપણથી છૂટું પડવા પછી શરીરની હાલતમાંથી મોઢીની હાલતમાં જાય છે, અને પછી ખીજાં રૂપ લે છે. આપણો આત્મા શરીરથી છૂટો પડવા પછી ખીજી હસ્તીમાં જાય છે, અને ત્યાં તેને શરીરની હાલતમાં કીધેલાં કરતુકોનો આધારને જવાબ દેવો પડે છે. આપણું શરીર થોડા વખતનું છે, આપણો આત્મા હંમેશનો છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે આદ્ય સર્વશક્તિવાન છે. તેનાથી ચઢતો અથવા તેની બરાબરનો કોઈ નથી. તે જે આહે છે તે કરી શકે છે. તેણે જેમ આપણને આ દુનિઆમાં શરીર આપીને પેદા કીધાં છે, તેમજ તે આપણને આ દુનિઆમાંથી શરીરને છૂટું પાડીને બોલાવી લેવાને પણ શક્તિવાન છે. અને જ્યારે તે આપણને બોલાવી લેશે, અને આપણે ખીજી હસ્તીમાં જશું, ત્યારે આપણાં સારાં અથવા નરસાં કરતુકો જે આપણે દરરોજ કરીએ છીએ અને તે જાણે છે, તે સઘળાં કરતુકોને માટે તે આપણને પૂછશે તેમાં શક નથી. કારણ કે, જોકે આદ્ય પોતે ‘મીનો’ એટલે તમામ પેદાવશને અંદીઠ છે, તોપણ તે પોતાની સર્વશક્તિની ખુશીથી બધે ઠેકાણે હાજર છે. અને આપણે તેને જોતાં નથી તો પણ તે આપણને હંમેશાં જીવે છે, અને આપણાં સઘળાં કામોની યાદ રાખે છે. વળી આપણાં આ દુનિઆમાંથી ગુજર કરવા પછી તે આપણને આપણાં કામોનો પૂરતો બદલો આપે છે. માટે જો આપણે આપણા અંશે પેગામબરે શીખવેલાં આદ્યની ખુશીનાં કામ કરશું તોજ તે આપણને

હવે પછીની જીંદગીમાં હમેશનું સુખ આપશે. અને નહીં તો
આપણને આપણો કમરને લીધે ઘાણું દુઃખ સોસવું પડશે.

પાઠ ૧૪.

અશોજરથોશતની ખુબેરગી—ભાગ ૧.

ખીજ સઘળી વરણના પેગામખરોમાં આપણો પેગા-
મખર પેહેલો છે. કારણ કે તે સઘળાઓના હજારો વરસ અ-
ગાઉ આપણા પેગામખરે ભલો માજદીઅસ્ની જરથોશતી
ધર્મ દુનિઆમાં જાહેર કીધો છે. નેકીથી ચાલવાના અને ખ-
દીથી દૂર રહેવાના, તથા ખદીનો તિરસ્કાર કરીને તેને તોડવા-
ના કાયદાઓ, જેમાં આપણા ધર્મનો અને સઘળી નીતિનો
પૂરો મર્મ સમાયલો છે, તે કાયદાઓ જોવા અઘ્કલ પસંદ
રીતે અશો જરથોશતે સમજાવ્યા છે, તેવા ખીજ થોડાજ
ધર્મો સમજાવે છે. આપણા આત્માનું જે ગુજરાન થાયછે,
એટલે તેને સુખ અને સલામતી મળી શકે છે, તે અશો જ-
રથોશતનાં ફરમાન પ્રમાણે ચાલવાથીજ થાયછે. તે ફરમા-
નો વગર આપણો આત્મા હમેશ સુધી દરિદ્ર રહે એવું સિદ્ધ
થઈ ચુક્યું છે. માટે અશો જરથોશત ખરેખર સઘળા સ-
કર્મિ લોકોના આત્માનો પ્રતિપાળ કરનાર છે. ધનસાનની
સૌથી પેહેલી ફરજ જોદાને બજવાની છે, તેમ તેની તેથી
ઉતરતી ફરજ જોદાના પેગામખર અશો જરથોશતનો આ-
ભાર માનવાની છે. જોદાએ આપણને સૌને પેદા કીધાં
છે, આપણાં સુખને માટે સઘળી ચીજો ખનાવી છે, અને
અશો જરથોશતની મારફતે, સઘળી ચીજોનો ઘટતો ઉપ-
યોગ કરીને સુખ મેળવવાનો રૂઝો માર્ગ આપણને બતાવ્યો

છે. જોદા સર્વેથી ચઢતો છે. જોદાની ખુન્નારગીથી ઉતરતો અને સઘળી હયાલી વાળી પેદાયશમાં પેહેલો મરતખો ધરાવનાર અશો જરથોશત છે. અને અશો જરથોશતના મરતખાથી ઉતરતો આપણને બંને જીંદગીમાં સુખથી રહેવાની શુભ કેળવણી આપનાર દસ્તુર એટલે અશો ધર્મગુરુ છે.

પાઠ ૧૫.

અશો જરથોશતની ખુન્નેરગી—ભાગ ૨.

જોદાએ કુદરતની ચીજો માણસનાં સુખ અને સગવડને માટે બનાવી છે ખરી, પણ તે ચીજોનો ઉપયોગ કરીને માણસ સારે માર્ગે ચાલે એવી નેમયોજા જોદાએ તેઓને બનાવી છે. માણસ તેઓનો ઉપયોગ કરે અને આડી ચાલ ચાલે એવી જોદાની ખુશી નથી. આગળા વખતમાં જ્યારે આપણી માજદીઅસ્ની જરથોશતી દીન નહીં હતી, ત્યારે કુદરતને કેટલોએક વખત સુધી અણગમતું હતું. પણ જ્યો અશો જરથોશત દીન લાવ્યો કે તરત સઘળી કુદરત મધન થઈ હતી, અને તેને હરખથી જાણે વાચા આવી હોય તેમ તે મુખારકબાદીનાં મધુર ગાયન ગાવી સંભળાતી હતી. તે એમ બોલતી દેખાતી હતી કે, ધન છે અશો જરથોશતને, કે તેણે કુદરતને ભાવતું કરી આપ્યું. તેણે માણસને માજદીઅસ્ની દીનની બક્ષેશ કરીને સઘળી ચીજોનો ઘરતો ઉપયોગ કરવાનું શીખવ્યું. તેણે બદીને તોડીને દૂર કીધી, અને નેકાને માટે રસ્તો ખુલ્લો કીધો. તેણે દુનિઆને હસતે મોઢેની કરીને તેનું સઘળું સંકટ કાપ્યું, ઇત્યાદિ !! એવી રીતે અશો જરથોશતના વખતમાં

તથા ત્યાર પછી ઘણી લાંબી મુદત સુધી આપણાં નેક વ-
ડાવા અશો જરથોશતના ફરમાનને ખરાબર અનુસરીને
ચાલતા હતા તેથી કુદરત આપ્યાદ તથા રણિઆમણી રહી
હતી; અને તેના દેખાવ ઉપરથી જાણે તે ઉપર કહેવા પ્રમા-
ણે મુખારક્યાદીના પોકાર કરતી હોય એવી દેખાતી હતી ;
અને દુનિઆમાં સઘળે ઠોકાણે સુખ અને શાંતી પથરાયલી
હતી. ત્યારે આપણને પણ આપણી બનતી કોશિશથી, અશો
જરથોશતનાં ફરમાનને લાંબા જમાનાનાં અધારામાંથી રો-
શનીમાં લાવીને તે પ્રમાણે અમલ કરવો ઘટેછે, કે તેથી કુદરત
પાછી આપ્યાદ થાય, અને આપણી ઉપર હાલ જે વિપત્તી
ચુલ્લે છે તે દૂર થાય.

(૪) ‘એહરેમન ખોદાએ’ ની સમજૂતી.

તમામ પેદાયશનો મહાબળવાન બતાવનાર અને
હમેશે હયાત રહેનારો માલેક ખોદા, સઘળી બધી તથા
નાપાકીનું મૂળ જેને આપણે ‘એહરેમન’ એવાં નામથી
ઓળખીએ છીએ, તેને અશક્ત કરીને દૂર અને પાછો
રાખનાર છે. એહરેમન તથા તેની તરફદારી કરનારાં પાપો
નર નારીઓ, તથા સઘળી બુરી ચીજો અને બુરા ખ-
વાસો મારેલાં તુટેલાં થાઓ ! ખરા માર્ગથી ઉલટા ચા-
લનારાઓ, દેખતા આંધળાઓ, સાંભળતા બેહોશઓ,
જુલમગારો, પાપીઓ, અશોધની આડે આવનારા આ-
શમોગો, દરવંદો અને દુશમનો મારેલા તુટેલા થાઓ !
બુરા હાકેમો અશક્ત થાઓ ! દુશમનો નબળા થાઓ !

ઐ અહુરમજ્દ જોદા, મારા તમામ ગુનાહનો હું
પસ્તાવો કરુંછું, અને તારો પાસે માફી ચાહુંછું. હરેક
જાતના યુરા વિચાર, યુરો વાણી અને યુરાં કામ-જે મેં
આ દુનિઆમાં વિચાર્યાં હોય, હું જોડ્યો હોઉં અને મેં
કીધાં હોય, અને તેથી મને ગુનાહ લાગુ પડ્યો હોય,
અને જે ગુનાહ મને સમજમાં આવ્યા પછી લાગુ પ-
ડ્યો આવ્યા હોય, તે સઘળા ગુનાહને માટે મારાં ખરાં
દિલથી દલગીર થઈને હું પરચાતાપ કરુંછું; અને મારાં
તન તથા મનની ખતતી કોશેશથી ફરોને તેવાં કામ કદી
નહીં કરવાનો કપ્પુજાત આપુંછું; વાસ્તે, ઐ જોદા !
મારા સઘળા ગુનાહ માફ કર.

પાઠ ૧૬.

ગુનાહના પસ્તાવા વિષે.

હમેશાં સાચીની કૃતેહ હોયછે. જોદા સાચો છે, અને
તેની સામે કાંઈ પણ જૂઠું અથવા યુરાઈ ટકી શકતી નથી.
તે સઘળી બધીને તોડે છે, અને પાપીને શિક્ષા કરેછે. મા-
ણસ ભૂતને લાયક હોય છે. ઘણી વખત માની માણસખી
ગફલતથી ભૂલ કરી શકે છે. તેનાં મનમાં યુરા વિચાર આ-
વી જાયછે. તેનાં મોંથી વાંકું બોલાય છે. અને તેના હાથથી
આડાં કામ થઈ જાયછે. પણ તે વેળાએ તેની તેને કાંઈ ખ-
બર રહેતી નથી. માટે જ્યારે વારેઘડીએ એ પ્રમાણે ગફ-
લતથી ગુનાહ થઈ શકે છે, ત્યારે દર વખતે તેવા ગુનાહને

વાસ્તે પસ્તાવો કરવાની અને ખરાં જીગરથી દલગીર થવાની માણસની ફરજ નક્કી થાય છે. વળી કેટલાએક ગુનાહ આપણાં અમાનપણાંથી થાય છે. માન વગર રહેવું એ આપણા ધર્મથી ઉલટું છે ખરું, પણ સધળું માન કાંઈ એકદમ મળી શકતું નથી. માટે આપણે પૂરતું માન મેળવીએ તેની અગાઉ આપણાથી ગુનાહ થાય, અને માન મળવા પછી તે વિષે આપણે જાણીએ કે તરત પસ્તાવો કરવો ઘટે છે; અને જો તે પ્રમાણે પસ્તાવો કરવા પછી, આપણે તેવો ગુનાહ ફરીથી કદી નહીં કરીએ તોજ આદા આપણને માફ કરે છે. જો કોઈ માણસ એક વખત ગુનાહનો પસ્તાવો કરીને ફરીથી તેવાજ ગુનાહ કરે છે તો આદા તેને બારે શિક્ષા કરે છે; કારણ કે જો કોઈ એમ કરે છે તે આદાને ઠગવાની પાપી યુક્તિ કરે છે, અને તેથી આદા ધણા ક્રોધે છે.

(૫) ‘ દનઐથ ’ નો અર્થ.

અહુરમજદની ખુશી અને એહરેમનનો તિરસ્કાર એ સાચા જરથોશતીઓની સર્વેથી મોટી અને પેહોલી ઇચ્છા છે.

(૬) ‘ મજદયસ્નો અહુમિ ’ નો અર્થ.

પહોંચ મારી મદદે ઐ અહુરમજદ ! હું ખોદા-પરસ્ત છું. અશો જરથોશતે શીખવેલા ખોદાપરસ્તી ધર્મ ઉપર ઇમાન લાવવાનું અને તે ધર્મનો જાહેરમાં

એકસર કરવાનું હું પસંદ રાખું છું. નેક વિચાર, નેક વાણી અને નેક કરણી રાખવાનું હું ઇમાન ધરાઉં છું. બહી માજદોઅસ્તી દીન ઉપર હું પૂરતો વિશ્વાસ મૂકું છું; કારણ કે એ દીન સઘળો ઝગડો મટાડનારી, વિરૂદ્ધ તકસર કરનારને મજબૂત દલીલનાં હથિઆરથી તોડનારી, અહુરમજદની સાથે સંબંધ કરાવનારી, સ્વતંત્રપણું શીખવનારી અને અશોઈથી ભરપૂર છે. એ દીન હાલમાં જે ખીજ દીનો છે, અને હવે પછી થશે, તે સઘળીઓ કરતાં ઘણી મહાભારત, ઘણી નેક, અને ઘણી ચઢતી છે. અને એનું નામ અહુરમજદી જરથોશતી દીન છે. સઘળું સુખ અહુરમજદ આપે છે એમ હું ખાતરીથી જાણું છું. જે પ્રમાણે હું માજદોઅસ્તી દીનનો એકસર કરું છું તે પ્રમાણે સઘળાં સજ્જનો કરજો !

(૧૨) ‘ રજશ્તયાડ ’ નો સાર.

જે બહી જરથોશતી દીનમાં દાખલ થવાની હું ઉમેદવારી ધરાઉં છું તે એકલા એક ખોદાની પરસ્તેશ કરવાનું શીખવે છે. એ દીન સાચી અને અક્લ સાથે તાલુકો રાખનારો છે. એ દીનમાં કાંઈ પણ ખામી નથી, કારણ કે ખુદ ખોદાએ પોતે, માણસ જાતનાં કલ્યાણને ખાતર, એ દીન અશો જરથોશતની મારફતે મોકલાવે છે.

માટે હું મારાં સદ્ગતનાં ભક્તોને કોળે મારાં ખરાં દિલથી
એ દીન પ્રમાણે ચાલવાનો જીવનમાં એકરાર કરું છું.

પાઠ ૧૭.

નવજોત.

‘નવજોત’નો અર્થ નવો જોતો એટલે જરથોશ્તી ધર્મમાં
દાખલ થઇને તે ધર્મનાં ક્રિયાકાનુનમાં નવો ભાગ લેનાર થા-
યછે. આપણી ખોદા તરફની અને ઇનિસાન તરફની ફરજો
અદા કરવાનું જરથોશ્તી માજદીઅરની દીનનાં મૂળતત્વોનું
જ્ઞાન મેળવીને, તે દીનમાં દાખલ થવાની પેહલો પરીક્ષામાં
જ્યારે આપણે પસાર થઇએ છીએ, ત્યારે જ મરતપો અથ-
વા ખેતામ આપણને મળેછે તેને નવજોત કહેછે. એ ખે-
તામની સાથે એક સરપાવ આપવામાં આવેછે, તેમાં એક
પહેરાણુ અને એક કમ્મરબંદ હોયછે. પહેરાણુને આપણને ‘સુદ-
રેહ’ કહીએ છીએ, અને કમ્મરબંદને ‘કુરતી’ કહીએ છીએ.
સુદરેહનો અર્થ ફાયદા ભરેલો માર્ગ કરવામાં આવેછે. અને
આપણને સુદરેહ પહેરાવેછે તે આપણને જરથોશ્તી ધર્મના
ફાયદા ભરેલા માર્ગની હાંધાણી આપવામાં આવેછે, કે જે
હાંધાણીને લીધે આપણને લોકો જરથોશ્તી તરીકે ઓળખાણે.
સુદરેહ સફેદ હોવો જોઇએ. અને સઘળાં કપડાંમાં રંગ
કાપડ વધારે સફેદી પકડી શકેછે, માટે સુદરેહ રંગાં કપડાંનો
બનાવેછે.

૪૯

પાઠ ૧૮.

સુદરેહ.

આપણા ધર્મ જોમ આપણાં દિલને ચોખ્ખું રાખવાને કરમાવેછે, તેમ આપણે આપણાં દિલને કાંઈપણ પાપના ડાઘ વગરનું રાખીએ છીએ તેની ગવાહીને માટે આપણે શરીર ઉપર સફેદ સુદરેહ પહેરીએ છીએ. વળી રૂનાં સફેદ કપડાં નોજ આપણે સુદરેહ પહેરીએ છીએ તેની ખીજ મતલબ એ કે જોમ સફેદ કપડાં ઉપર લગારે ડાઘ પડીએ હોયછે તે જણાવ આપેછે, તેમ આપણા સફેદ સુદરેહ ખતાવી આપેછે કે આપણું દિલ એવું સાફ અને ચોખ્ખું છે કે તેની ઉપર પાપનો જરાએ ડાઘ પડતાં વાર આપણને તે માત્રમ પડી આવેછે; અને કપડાંની ઉપર પડેલા ડાઘની માફક આપણે તેને ઘોઈકાઢીએ છીએ. ખીજું એ કે રૂનાં કપડાં ઊન અથવા રેસમનાં કપડાં કરતાં મેલ થોડો પકડી શકેછે અને તે સાથે સૌને તે મેળવવાને સેહેલ પડેછે.

સુદરેહ ઉપર ‘ગીરેહખાંન’ હોયછે. ગીરેહખાંનના અર્થ હમાન અથવા વિશ્વાસ થાયછે. અને તે એવું ખતાવે છે કે આપણે જે જરથોશ્તી ધર્મ અપ્ત્યાર કીધોછે તે તેની ખુશી શીખી સમજીને પછા પૂરતાં હમાનથી અપ્ત્યાર કીધોછે.

પાઠ ૧૯.

કુશ્તી.

નવજોતના સરપાવમાં સુદરેહની સાથે ખીજ જોમ આપવામાં આવેછે તેને કુશ્તી કહેછે. કુશ્તીનો અર્થ

કમ્મરખંદ અથવા હૃદમાં રાખનારો પટો થાયછે. એ કુશ્તકે
કમ્મર ઉપર બાંધવાથી આપણે એવું બતાવીએ છીએ કે
આપણા ધર્મનાં ફરમાન પ્રમાણે ખંટીપણે ચાલવાને આપણે
કમ્મર બાંધીએ; અને એ કમ્મરનો પટો આપણને સચાઇની
હૃદમાંથી બહાર જતાં અટકાવેછે. કુશ્તી મેંઢાંનાં ઊનના
બોંતેર તારને વણીને બનાવેછે, તેનું કારણ એ કે જો મેંઢું
નિર્દોષ છે અને કોઇને દુઃખ દેતું નથી, તેમ દરેક જરથોશ્તી-
એ પણ નિર્દોષ રહેવું જોઇએ. અને આપણી સર્વથો માતે-
બર બંદગી જોઇજાશે તેનાં બોંતેર પ્રકરણો છે તે સઘળાં
પ્રકરણોનાં દરેક ફરમાનને આપણને ખરાં દિલથી માનવું
જોઇએ. કુશ્તીની છલરી હોયછે તે વિષે એવું સમજાવવા-
માં આવેછે કે પૃથ્વી મૂરજની આસપાસ ફરવાથી જો છ ‘ગા-
હમખાર’ એટલે મોસમ થાયછે, તે છ મોસમવાળી આ દુ-
નિઆમાં આપણે વસીએ છીએ. કમ્મર ઉપર કુશ્તીના ત્રણ
આંટા વિઠાળીએ છીએ તેના ખુલાસો એ કે આપણ જર-
થોશ્તીઓ ‘હુમત’, ‘હૂપ્ત’ અને ‘હુર્સ્ત’ની હૃદમાં રહી-
એ છીએ, અને તેથી ઉત્પન્ન જતા નથી.

કુશ્તીને જો ચાર ગાંઠ વાળવામાં આવેછે તે દરેક ગાંઠ
વાળતાં આપણાં મનમાં આપણે ચાર જુદા જુદા વિચાર કરીએ
છીએ. પેહેલા ગાંઠ વાળતાં આપણે દરેક જરથોશ્તી એવું
વમાસીએ છીએ કે ખોદા એક છે, તેની બરાબરનો ખીજો
કોઇ નથી, અને તેનેજ આપણે માનીએ છીએ. ખીજો
ગાંઠ વાળતાં એમ વમાસીએ છીએ કે આપણી માજદીઅ-
સ્તી દીન સાચી છે. ત્રીજો ગાંઠ વાળતાં એમ વમાસીએ
છીએ કે આપણા પેગામબર અશો જરથોશ્ત સાચો છે.
અને ચોથો ગાંઠ વાળતાં એવી કબુલાત આપીએ છીએ કે

હમસીથી અને તેમ નેકીનાં કામ કરીએ, અને બીનાં કા-
મથી દૂર રહીએ.

પાઠ ૨૦.

કુરતી બાંધવાની ક્રિયા.

દરેક જરથોશ્તીની ફરજ છે કે કોઈ પણ નજીસ
જગામાં હાજતને સાફ જઈ આવવા પછી, કોઈ પણ
પાપી અથવા દરવંદ અથવા બીમારને અડકવા પછી,
કોઈ પણ નસાની એટલે મુરદાર ચોળને પોતાની ન-
જીક જોવા પછી, તથા ઉંઘમાંથી જાગવા પછી ઘ-
ટતી રીતે ‘પાદીઆબ’ કરીને કુરતી કરવી. પાદીઆ-
બ શબ્દનો અર્થ પાણીએ કરીને ચોખ્ખું કરવું થાયછે.
શરીરના ખુલ્લા ભાગ જોવા કે હાથ, મોઢું અને પગ એઓ-
ને સારી પેઠે પાણીએ ધોઈને સાફ કરવાનાં કામને પાદીઆબ
કહે છે. પાદીઆબ કરવાથી આપણાં શરીરની ચોખ્ખાઈને
જે નુકસાન થયું હોય છે તે મટી શકે છે, વળી ઝોદાની
બંદગી કરતી વખતે પૂરતી પાકી રાખવી જોઈએ, માટે દરેક
બંદગી કરતી વખતેજી પાદીઆબ કુરતી કરવાની ફરજ છે.

પેહેલાં ‘ક્ષનઝોઝ અહુરહે મજ્દાડુ ઝાપેમ્ બોહૂં ૧) ’
પઢીને પછી મોં બીડીને પાદીઆબ કરવા જોઈએ; કેમ જે
નહીં તો તે મોઢું ઘોએલું મેલું પાણી મોઢાંમાં જાય અને આ-
પણને અસુખ થાય. ત્યાર પછી મોઢું નૂઢીને ‘કેમ્ના મજ્દ-
દા’ પઢી જવી. ‘કેમ્ના મજ્દા’ આખી પઢો રહીને કુરતી
છોડવી. પછી ‘અહુર મજ્દ ઝોદાએ’ પઢતાં કુરતી બેવડી
કરીને ડાબા હાથના અંગુઠામાં ભિરવી જમણે હાથે પકડી

પર

રાખવી, અને ‘ક્ષનઔઞ્મ’ પઠતાં કમ્મર ઉપર વિરાળવી. પેહેલી ‘યથા અહૂ વધૈયો’ માં ‘શ્કયઔઞ્મનામ્’ પઠતાં એક આગ-
જો ગાંઠ વાળવો. બીજી ‘યથા અહૂ વધૈયો’ માં ‘શ્કયઔઞ્મ-
નામ્’ પઠતાં બીજો આગજો ગાંઠ વાળવો. ‘અષેમ્,’ પ-
ઠતાં એક પાછલો ગાંઠ વાળવો; અને ‘ઉરતા અહૂમાધ’ પઠ-
તાં બીજો પાછલો ગાંઠ વાળવો. એ પ્રમાણે ચાર ગાંઠ વાળ-
વા, અને આગજા પાઠમાં દરેક ગાંઠ વાળતાં ને વમાસવાનું
શીખવું છે તે વમાસવું. પછી સર નમાવીને ‘જસ મે’
પઠી જવી.

જો દિવસનો વખત હોય તો સૂરજની તરફ અને રાત-
નો વખત હોય તો દીવાની તરફ મોઢું કરીને કુશ્તી કરવી
જોઈએ. કારણ કે આપણે ને કાંઈ ભણીએ છીએ તેમાં
આપણે એકલા એક જોદાનીજ સ્તુતિ કરીએ છીએ, પણ
જોદા પોતે અંદીઠ છે તેથી તેના ગુણે. ૩૫૩ જોઈ લેવાને
આપણે શક્તિવાન નથી. તેના ગુણે કેવા ઉત્તમ છે તે તેણે
પેદા કીધેલી ચીજોમાં તેણે ને કારીગરી વાપરી છે તે ઉપરથી
આપણે જાણીએ છીએ. અને તેની ઉત્તમમાં ઉત્તમ કારીગ-
રી સૂરજ, ચંદ્ર, આતશ અને પાણીમાં માલમ પડે છે. માટે
બંદગી કરતી વખતે તેના ગુણોનો વિચાર આપણાં મનમાં
લાવવા સાચું આગ્રણે ઉપલી કોઈ પણ વસ્તુની સન્મુખ ઉ-
ભા રહીએ છીએ. તેઓનો સન્મુખ ઉભા રહીને આપણે
ને બંદગી કરીએ છીએ તે કાંઈ તેઓની નહીં પણ જોણે તે-
ઓના જોવી ઉત્તમ ખુબો વાળી વસ્તુઓ બનાવી છે તે
ધણીની કારીગરીની સ્તુતિ કરીએ છીએ.

૫૩

સ વા લ .

‘અર્પેમ્ વૉહૂ’ નો સાર કહો. અશોધ એટલે શું ? ચોખ્ખાઈ કેટલી જાતની છે ? અશો કોણને કહીએ ? અશોધને દોલત કાંય કહી છે ? અશોધની દોલત કેવી છે ? માણસને અશોધથી શું ફાયદો છે ? અશોધનો સૂમ કોણ છે ? અશોધની દોલતમાં અને દુનિઆઈ દોલતમાં શો ફેર છે ? શરીરની ચોખ્ખાઈ એટલે શું ? શરીરને ચોખ્ખું રાખવાને શું કરવું જોઈએ ? એકલું શરીર ચોખ્ખું હોય તો ખર્ચ સુખ મળી શકે કે નહીં ? કાંય નહીં ? દાખલો આપો. અશોધનો આધાર ક્યાં ત્રણ મૂળ વચ્ચે ઉપર છે ? તેઓનો અર્થ શું ? મન ચોખ્ખું રાખવાને શું કરવું જોઈએ ?

‘યથા અહૂ વર્ધ્યો’ નો સાર કહો. તમે જે બાંક ઉપર બેઠાં છો તે શાનો બન્યો છે ? લાકડું ક્યાંથી આવ્યું ? ઝાડ કેમ બન્યું ? ખીનો ઉધરભાવ શાથી થયો ? તે કાયદો કોણે રચ્યો છે ? સઘળી જગતનો બનાવનાર કોણ ? જોદાએ શું શું બનાવ્યું છે ? આપણને જોદાની ખુશી પ્રમાણે શા માટે ચાલવું જોઈએ ? જોદાની ખુશી શું છે તે ક્યાંથી જણાય ? માજદીઅસ્ની દીન એટલે શું ? આપણી દીનનું નામ શું ? તેનો અર્થ શું ? માજદીઅસ્ની દીન જોદાએ નહીં મોકલી હતો તો આપણી હાલત શી થતે ? જોદા આપણા ઉપર કયારે કોપે છે ? માણસને માજદીઅસ્ની દીન પાળવાની ફરજ કાંય છે ? પેગામખર એટલે શું ? અશો જરથોશ્ત ક્યાં જન્મ્યો હતો ? તેના બાપનું નામ શું ? તે કોણના ખાનદાનનો હતો ? તે પેગામખરો દરજ્જો કેમ

પામ્યો ? બેહુમન એટલે શું ? સરોષ એટલે શું ? અશો જ-
રથોશતે ખાદાને કેમ જાયો ? જરથોશતી દીન સાચી છે તે
કેમ જાણ્યું ? કોણની પાદશાહીમાં જરથોશતી દીન ચાલુ
થઈ ? ખાદાની મહા શક્તિ વિષે અશો જરથોશતનો શું
બોધ છે ?

‘ કેમના મજૂદા ’ નો સાર કહો. આપણને ખાદાને
જવાબ દેવો છે તે કેમ જાણ્યું ? અશો જરથોશતની ખુજો-
રગીનું બયાન કરો. સઘળો પેદાયશનો માલિક કોણ ? કાંય ?
સઘળી પેદા થએલી પેદાયશમાં ખુજોરગ કોણ ? કાંય ? અશો
જરથોશતની ખુજોરગીથી ઉતરતો કોણ ? કાંય ?

‘ અહુર મજૂદ ખોદાએ ’ નો સાર કહો. દર વખતે
ગુનાહનો પસ્તાવો કરવાનો સખ્ય શું ?

‘ દનઓથ ’ નો અર્થ કહો. ‘ મજદ્યસ્નો અહૂમિ ’
નો અર્થ કહો. ‘ રજસ્તયાડુ ’ નો સાર જણાવો.

નવજોત એટલે શું ? નવજોતની વખતે શું સરપાવ
આપવામાં આવે છે ? સુદરેહ એટલે શું ? સુદરેહ શાનો
જોધએ ? કાંય ? ગીરેહબાંન એટલે શું ? કુરતી એટલે શું ?
કુરતી શાની જોધએ ? કાંય ? બોંતેર તાર શું બતાવે છે ?
છ લરી શું બતાવે છે ? ત્રણ આંટા શું બતાવે છે ? ચાર
ગાંઠ વાળતાં શું બમાસવું જોધએ ? પાદીઆબ એટલે શું ?
પાદીઆબ ક્યારે કરવા જોધએ ? પાદીઆબ કરતી વખતે
મોઢું ખીડવાનું કારણ શું ? કુરતી બાંધવાની ક્રિયાનો ખુ-
લાસો કરો. કુશ્તી શાની તરફ કરવી ? રૌશની તરફ કુશ્તી
કરવાની શું જરૂર ?

૫૫

જરથોશતી ધર્મ ઓધ.

પાઠમાળા.

પેહેલી ચોપડી.

વધારો (Appendix.)

(પેગામખર અશો જરથોશતનાં સંબંધમાં બનેલા ચમત્કાર વિષે જૂનાં લખાણા ઉપરથી મળતો એહેવાલ.)

અશો જરથોશત ઉપર ઓદાની ખાસ
મેહેરખાની હતી તે વિષે.

(૧)

અશો જરથોશત આ દુનિઆમાં જન્મ પામનાર છે એવી આગાહી તેની સેંકડો વરસ અગાઉ થઇ ગએલા ઘણાખરા સધળા પરહેજગાર લોકોને, તથા જમશેદ, ફરેદુન, મીનોચેહેર, કેપ્તુસરૈ, વગેરે બલા ધરાણી પાદશહોને, ઓદાની તરફથી થઇ હતી; એટલુંજ નહીં, પણ સધળા નજૂ-મીએનેખી સેતારાએના વરતાળાથી, તેનો જન્મ થશે એવી ખબર આગળથી મળી હતી, એવું લખાણ આપણા ધર્મની આબદમાં લખાયલી ઘણીએક જૂની ચોપડીઓમાં આપણે

વાચીએ છીએ. અને 'યથા અહૂ વધ્યો' માંથી તથા ખીજાં કેટલાંએક પાક અવસ્તાનાં લખાણુમાંથી પણ એવો સાર નીકળે છે કે દાદાર અહુરમજ્દે સઘળી પેદાયશ બનાવવા પેહેલાં, અશો જરથોશતને મોટો પેગામખર કરીને આ દુનિઆમાં મોકલવાનો ઠરાવ કીધો હતો.

અશો જરથોશત આપણા નામાંકિત અને પરહેજગાર ધરાણી શેહેનશાહ મુખારક ફરેદુનની ઓલાદનો હતો. તેનો આપ 'પેતરસ્પ' નો બેટો 'પોરોશસ્પ' હતો. તેની માનું નામ 'દોગદો' હતું. દોગદો વિષે કહેછે કે અશો જરથોશતની વખતે તેને હમેલ રહેવા પછી કેટલેક મહિને તેણે એક ખાખ જાઓ કે, આસમાન ઉપર સીધા વાદળ ઘેરાઈ આવીને, ઘોળે દિવસે દુનિઆમાં અંધારું ધોર થઈ ગયું, અને તે વાદળાંમાંથી બેશુમાર મુજી જનવરો વરસ્યાં. એ સઘળાં જનવર તેનાં ઘરમાં ભરાઈ ગયાં અને એક પરંદું તો તેનું પેટ ચીરી અંદરનું ખરચું લઇને નાસી જતું હતું તેવામાં તેણે તે વાદળાંમાંથી એક રોશન પહાડ સરખો નીચે આવતો દીકો, અને જીવેછે તો તેમાંથી એક સોહામણો બહાદુર જવાન નિકળ્યો. એ જવાને સઘળું વાદળ ખસેડી નાંખ્યું, અને પેલાં નાપાક મુજી જનવરની ચુંગાળમાંથી પેલું ખરચું છોડાવીને પાછું દોગદોના પેટમાં મૂક્યું અને કહ્યું કે એ છોકરો આદતો પેગામખર થશે. તે જવાનના એક હાથમાં એક આકાશી કેતાબ અને ખીજા હાથમાં એક લાકડી હતી. તેણે પોતાના હાથમાંની ચોપડી પેલાં જનવરો તરફ ફેંકી તેથી તેઓ તરત ગુમ થઈ ગયાં, પણ એક વાઘ, એક વરૂ અને એક ચિત્તો એ ત્રણુ તે ધરમાંથી નાકાં નહીં. એ ત્રણુ જનવરોએ ધરમાં ઘણા ભય ભરેલા પોકાર કીધા તેથી દોગદો જાગી ઉઠી, અને તે ખાખથી તે ઘણી ગભરાઈ હતી

તેથી તેજ વખતે આંકળી ફાંફલી પોતાની પડોશમાં એક ન-
જૂમી રહેતો હતો તેને ત્યાં જઈને તેને સમજાવો એહેવાલ કહી
સંભળાવ્યો, અને તે ખાખની તાસીર પૂછી.

(૨)

તે નજૂમી ઘણો બહો માણસ હતો, તેણે પેહેલાં દો-
ગદોને દિલાશો દઈને ઠંડી પાડી, અને પછી ત્રણ દહાડાની
મુદત મુધી, તે અજબ જેવા ખાખનો ખુલાસો મેળવવાને
માટે, નજૂમની તથા આગળા વિદ્વાનોની અગમ બુદ્ધિની
કેતામો તપાસીને તેણે ઘણા આનંદ સાથે દોગદોને જવાબ
આપ્યો કે,—એ કુળવાન બાઈ, ધન છે તને! ને પેગા-
મખર અશો જરથોશત વિષે આપણા પરહેજગાર વડાવા લ-
ખી ગયાછે, તે નેક નામી ભરેલા પુત્રનો જન્મ, જાદાના
હુકમથી, તારે પેટે થયે; અને આજે તને હમેલ રહેવાને
પાંચ મહિના અને તેવિશ દહાડા થયાછે, માટે ખંને હાથ
જોડીને તું જાદાનો ઉપકાર માન. એવું કહીને પછો તેણે
દોગદોની આગળ પેલા ભેદ ભરેલા ખાખનો ખુલાસો કી-
ધો. તે જોદ્યો કે જેવું સીંહા વાદળ આકાશ ઉપર થએલું તે
જોયું હતું તેવું બલાનું વાદળ, અશો જરથોશત જન્મવા પ-
છી, તારી ઉપર આવી પડશે; અને એક વર એક માતાના
પેટમાંથી બચ્ચું સીરી કાઢીને તેને વવાણે તેથી જેવી તે બ-
ચ્ચાંની માને વેદના થાય તેવી વેદના તને થશે. કારણ કે
ઘણાંએક જુરી રાહ ઉપર ચાલનારાં માણસો તારા પુત્ર ઉપર
વેરબાવ રાખશે, અને ફાડી ખાનારાં જનવરની માફક તારા
મુત્રનાં જોહીનાં તરસાં થશે, પણ તે સમજાંઓને તારો નામ-

દાર પુત્ર ઝાદાની ખાસ મેહેરખાનીથી અને પોતાનાં શ્રેષ્ઠ મનખળથી હરાવશે, અને તે સધળાંઓ દૃઢ થશે; પણ તેના ત્રણ દુશ્મનો હારશે નહીં. તેઓ તારા પુત્ર ઉપર હંમેશ લગી વેર રાખશે. તેઓમાંના એક તારાં પોતાનાં શહેરનો ‘દોરાંસરન’ નામનો હાકિમ તેનો કદો શત્રુ થશે. તે નાપાક તારા પુત્રની ખચગીના વખતમાં તેની ઉપર તરેહવાર જફા પાડીને તેને મારી નાંખવાની કોશિશ કરશે તેથી તને તેને લઇને નાસી જવું પડશે. પછી તું ઈરાણુના શહેનશાહ ‘ગુસ્તાસ્પ’ ના આશરા હેઠળ જશે, અને તે નેક શહેનશાહ તારા પુત્ર ઉપર મેહેરખાની રાખશે તેથી તેના એક દરખાશીને અદેખાઈ લાગશે, અને તે તારા પુત્રનો જન લેવાની કોશિશ કરશે, પણ તે ફાવશે નહીં. પછી શેવટે જ્યારે તારો પુત્ર ઉમરે પહોંચશે અને તેના દિવસ પૂરા થશે, ત્યારે એક નાપાક ‘ખરાતરત’ નામના શેતાંની ખસલતના માણસથી તે માર્યો જશે, અને તે બદકાર ઉપર હંમેશની લેખ્યાંનત રહી જશે.

એ ખુલાસો સાંભળીને દોગદો મધન થતી ધર ગઈ, અને તે વધામણી પોતાના ખાવંદને કહી, અને તે ખંને જણે ઝાદાની હજૂરમાં માથું ખાકમાં મૂકીને તેનો પાડ માન્યો.

(૩)

અશો જરથોશ્તના જન્મનું વર્ણન કરતાં એક પ્રખ્યાત યુનાની ગ્રંથ કર્તા એવું લખી ગએલો દેખાય છે કે “પેદા થતો વેળાએ જો આદમી હસીઓ હતો તે એક માત્ર જરથોશ્તજ હતો, અને તેનું બિજું એટલું તો જોશથી ધગ-

ધગ થતું હતું કે તેનાં માથાં ઉપર જો હાથ મેલીએ તો તે તદનજ ઉડી જતો હતો, જો ઉપરથી આગળ જતાં તે ધ-
ણે બુદ્ધિવાન પુરૂષ નીકળશે એવી આગાહો માલમ પડતી હતી.” અને બીજી એવી પણ ગવાહી વાંચવામાં આવે છે કે તે જન્મ્યો તે વેળાએ તેના પ્રતાપથી તેના ધરની આસપાસની હવા અજળ જેવી રીતે રોશન થઇ ગ-
ઇ હતી, અને તે રોશની ઘણેક દૂરથી લોકોને દેખાતી હતી. હવે તે શેહેરના હકિમ ‘દોરાંસરૂન’ ને જેવો ખબર થઈ કે અશો જરથોશ્ત જન્મ પામ્યો છે, અને તે સધળી દેવ પરસ્તીના નાશ કરશે, તેવાજ તે કરપીણ હાથમાં એક તલવાર લઇને તે પ્રતાપી અર્યાને ઠાર કરવાના મનસુખાથી તેને ધર ગયો, પણ ત્યાં જતાં વારજ તેનો હાથ તેની તલ-
વાર સાથે અકડી ગયો, તેથી તે નામુરાદ થઇને પાછો વળ્યો. પછી તેણે પોતાનાં માણસોને હુકમ કીધો કે જાઓ, લોકડાં અને ગંધકનો એક મોટો ઢગ બનાવી, તેમાં તેલ રેડીને સળગાવી દો, અને તે આગમાં પેલાં અર્યાને કોઇ ન જાણે તેવી રીતે લાવીને નાંખો. પણ જ્યાં આદાની મેહેરબાની ઉતરે છે ત્યાં દુશ્મન અશકત થાય છે. મોટે જો કે પેલી નાશકારક આગમાં તે બદકારોએ તેને લાવીને નાંખ્યો તોપણ તેના શરીરના એક વાળને પણ લગારે નુક-
સાન પહોંચ્યું નહીં; કારણ કે જેવો તેને એ આગમાં નાંખ્યો તેવીજ પેલી આગ એલાઈ ગઈ, અને તેનો રાખમાં તે કરા-
રથી ઉંધી ગયો. પછી તેની મા બાળ કરતી કરતી ત્યાં આવી પહોંચી અને પોતાનાં બાળકને સલામત જોઇને દિલમાં આદાનો આભાર માનીને તેને પોતાને ધર લઈ ગઈ.

જ્યારે પેલા બદકારોએ જાણું કે તેઓ પોતાની શે-
તાંની વર્તણૂકમાં ફાવ્યા નહીં ત્યારે તેઓએ એવો ઠરાવ

કીધો કે જ્યાંથી ગાય ઢોરનું ગોવાળું જનું આવતું હોય એવી એક સાંકડી ગલીમાં તેને નાંખવો, કે ત્યાં ગાયોના પગ તલે કચડાઈને તે મરી જાય. તે જુરી નિષ્ટામાં પણ તેઓ નામુરાર થયા. શેવટે તેઓએ એક બીઆઆંન જંગલમાં એક વરૂનાં કોતરમાંથી તેનું બચ્ચું કાઢીને મારી નાંખ્યું, અને તે મારી નાંખેલાં બચ્ચાંની આગળ અશો જરથોશતને નાંખીને ચાલ પકડયા, એવું ધારીને કે જોવારે વરૂની માદા આવશે ત્યારે તે પોતાનાં બચ્ચાંને મારી નાંખેલું જોશે તેથી ઘણી ચીરડાઈને તેને ફાડી ખાશે. પણ તે જોદાઈ રાહથી આંધળા મૂરજોને એમ નહીં સૂઝતું કે જોદાના ચાહવાની વિરૂદ્ધ તેઓથી કાંઈ બની શકનાર નથી; કારણકે જ્યારે વરૂની માદાએ આવીને પોતાનાં બચ્ચાંને મારી નાંખેલું દીઠું ત્યારે તે ઘણી ગુસ્સે થઈને અશો જરથોશતને ખાઈ જવા દોડી ખરી, પણ જોવી તે ખાવા જતી હતી કે તરત તેનું મોઢું જ સંવાઈ ગયું.

(૪)

હવે જ્યારે અશો જરથોશત પંદર વરસનો થયો ત્યારે તે આ દુનિઆની સઘળી લાલચ તથા દઈને એકલમ હાંસેલ કરવા મંડયો, અને એ પ્રમાણે વિદ્યાભ્યાસ કરવાનું પોતાની ત્રીસ વરસની ઉંમર સુધી ચાલુ રાખ્યું. પછી તે એકાંતવાસમાં ગયો, અને ત્યાં જોદાઈ એકલમ શીખી, બેડમનને મળીને જોદાની તરફથી મેળવેલા ધર્મને દુનિઆમાં પ્રસારવાને ઇરાદા તરફ આલ્યો. રસ્તામાં એક નદી આવી, પણ મધ્યેયે હતો નહીં તેથી તેણે જોદાની બંદગી કીધી, જે ઉપરથી પાણી

તરત ખસી ગયાં અને તેને રસ્તો મળ્યો. પછી તે શેહેનશાહ ગુસ્તાસ્પની દરબારમાં આવ્યો, અને તેને જાણાવ્યું કે, હું ખાદાનો પેગામખર છું, માટે મારી દીન શીખી સમજીને તું કબૂલ રાખ, કે તેથી તને બંને જહાનનો નામદારી અને સુખ હાંસેલ થશે. શેહેનશાહ ગુસ્તાસ્પ જોકે યજ્ઞદાંપરસ્ત હતો તોપણ તેણે અશો જરથોશતનું ખોલિયું એકદમ માન્ય કરી દેવામાં પેહેલાં લગાર આપ્યો. આઘો, તેથી અશો જરથોશતે પોતાની પેગામખરીનો હક સાબિત કરવાને માટે, તે શેહેનશાહની દરબારમાં ઘણાએક કાખેલોની નજદીક, ખાદાઇ પ્રતાપથી અને પોતાની પરહેજગારી તથા એલમનાં બળથી, કેટલાએક ચમત્કાર કરી બતાવ્યા. કહેછેકે, તે પોતાના હાથમાં ‘આદરખુરજીન’ નામનો આતશ લાવ્યો હતો તે હમેશાં વગર કાઠીએ બળતો હતો, અને તેને હાથ લગાડવાથી કોઇને નુકસાન થતું નહીં હતું, તે આતશ તેણે સઘળા દરબારોએને બતાવ્યો. તેણે બઢીમાં કાસું ગળાવીને ગરમ ગરમ પોતાની છાતીપર રેડાવ્યું, પણ તેથી તેનાં શરોરને કાંઈ દુઃખ થયું નહીં. એવી રીતના ઘણાએક ચમત્કારો તેણે વિદ્વાનોની આગળ કરી બતાવ્યા તેથી તથા તે સઘળા વિદ્વાનોને તેણે તકરારમાં હરાવ્યા તેથી શેહેનશાહ ગુસ્તાસ્પનું મન તેની દીન શીખવા તથા સમજવા તરફ દોડ્યું, અને તેણે અશો જરથોશતને પોતાના મહેલના એક ભાગમાં સુખ અને આરામ સાથે રાખવાને ફરમાવ્યું. શેહેનશાહની મહેરબાની અશો જરથોશત ઉપર થઇ તેથી તેના દરબારીએને અદેખાઇ લાગી, અને તેઓએ તેને ખોઆર કરવાની નીચ અને પાપી મતલબથી, એક દહાડે તે બહાર ગયો હતો ત્યારે તેના દરબાનને ડુસલાવી, તેનો પાસે તેના સુવાના ઓરડાનો કુંચી લઇને તેનાં બિઘ્રાણાંની તલે નખ, વાળ, મુએલાં

માણસનાં હાડકાં અને એવો એવી બીજી એટી ચીજો મૂકી; અને પછી પાદશાહને એવું સમજાવ્યું કે જરથોશ્ત એક જાદુગર છે, કારણ કે તે આપણને નાખ, વાળ વગેરે ચીજોને અડકવાની પણ મનાઈ કરેછે; અને તેજ ચીજો તે પોતે, જાદુઈને માટે, પોતાના ઓરડામાં વાપરે છે. એ સાંભળીને પાદશાહે તેના ઓરડાની ઝડતી લેવાડી અને તેમાંથી પેત્રી ચીજો મળી આવી તેથી તેને ઘણો ક્રોધ ચઢ્યો અને તેણે અશો જરથોશ્તને કેદ કરાવ્યો.

(૫)

એ બનાવ પછી થોડા વખતમાં ગુરતારપના ‘અસ્પેન્-સીડા’ નામના એક ઘણા કિમતી અને ઉપયોગી ઘોડાના ચારે પગ કાંઈક અજબ જેવાં દરદથી પેટમાં ગરક થઈ ગયા, જેથી પાદશાહ ઘણો ગમગીન થયો, અને તરેહવાર ઇલાજ કીધા પણ કાંઈ વળ્યું નહીં. એ વાત જ્યારે અશો જરથોશ્તને જણાઈ ત્યારે તેણે એક માણસ સોડે પાદશાહને કહેવાડ્યું કે હું જો કહું તે તું કબૂલ રાખે અને તે પ્રમાણે કરે તો તારા ઘોડાને હું સારો કરું. પાદશાહે તેનું માગવું કબૂલ રાખવાની હા કહી અને તેને તેડી મંગાવ્યો. અશો જરથોશ્તે કહ્યું કે હું ચાર ચીજ માગું છું. પહેલું એ કે તું પોતે ખરાં દિલથી કબૂલ રાખે કે હું જાદુનો પેલા-મખર છું. બીજું એ કે તારા ખેટા ‘અસ્પંદીઆર’ને તું કહે કે તે મારી દીન શીખી, સમજી, કબૂલ રાખીને તેને દુનિઆમાં આશકારા કરવા કરાવવાની કમ્મર બાંધે. ત્રીજું એ કે તારી ઓરત ‘કેતાયુન’ (અવસ્તામાં ‘હુતઓષિ’) મારી

દીન શીખીને તે પ્રમાણે ચાલે., અને ચોઠું એ કે તારા દરબાનને બોલાવીને પેલી નસાની ચીજો વિષે તું તેહકીક કરે. એ સઘળી શરત જ્યારે શહેનશાહે કબૂલ રાખી ત્યારે અશો જરથોશતે પવિત્રાઈથી પાક અવસ્તાના કલામ પઠી, જમણે હાથ ફેરવી એક પછી એક પેલા ઘોડાના ચારે પગ બહાર કાઢ્યા અને તેને સારો કીધો. એ ચમત્કારની ખબર તમામ લોકોમાં ફેલાઈ ગઈ, અને શહેનશાહ તથા તેની રાણી તથા ‘અસ્પંદીઆર’ અને ‘પેશુતન’ નામના તેના દીકરાઓ તથા ‘જમારપ હકીમ’ નામનો તેનો વજીર તથા પાદશાહી કુટુંબનાં બીજાં સઘળાં માણસો અશોજરથોશતની દીન શીખી, ખાતરી કરીને તેને ખાદાના પેગામખર તરીકે ખરાં દિલથી માનવા લાગ્યાં; અને પેલા બદકાર દરબારીઓએ દરબાનને કુસલાવીને કાવતરું કીધું હતું તેઓ પોતાના ગુનાહના બદલામાં મોતની શિક્ષા પામ્યા. ત્યાર પછી અશો જરથોશતની દીન સઘળે ડોકાણે ફેલાઈ ગઈ, અને દેવો જમીનની નીચે ભરાઈને નાબુદ થઈ ગયા.

હવે જ્યારે એ ખબર દેશ દેશ પથરાઈ ગઈ ત્યારે તે વેળાએ આખી દુનિઆમાં પ્રખ્યાત એવો ‘ચંગરેઘાચ’ નામનો હિંદુસ્થાનનો એક મોટો પંડિત જે જમારપ હકીમ નો ઉસ્તાદ થતો હતો તે, તથા ‘નોઆતુસ’ નામનો યુનાનનો એક મોટો વિદ્વાન એ બંને જણુઅશો જરથોશતની સાથે તકરાર કરી તેને મોટો પાડવાના મનસુખાથી પોતાના દિલમાં તરેહવાર ધૂપા વિચારો કરીને ઈરાણુમાં આવ્યા. તેઓને અશો જરથોશતે કહ્યું કે તમે તમારા દિલમાં જે ધૂપા વિચારો કરીને આવ્યા છો તે અને તમે જે સવાલ કરવાના છો તે તથા તેના ઉત્તરો, મને ખાદાની તરફથી પેગામ મળવા મુજબ, મેં આગળથી એક

કેતાવમાં લખી રાખ્યા છે. એમ કહીને પોતાના પિત્રાઈ
 'મદીઓ માહ' પાસે તેઓની આગળ એક ચોપડી વંચાવી,
 તેમાં તેઓનાં મનના સઘળા બિંદો તથા તેના સઘળો ખુ-
 લાસો પ્રગટ લખાયલો સાંભળીને તેઓ ઘણા અચરત
 પામ્યા, અને તેજ વખતે તેઓએ અશો જરથોશત પાસે
 માફી ચાહી, અને તેની દીત શીખીને કબૂલ રાખી.

સ મ મ .

તીસે રોજનાં નામ.

૧ અહુરમજદ.	૧૬ મેહર.
૨ બેહુમન.	૧૭ સરોષ.
૩ અરદીબેહેશત.	૧૮ રશને.
૪ શેહરેવર.	૧૯ ફરવરદીન.
૫ સપંદારમદ.	૨૦ બેહુરામ.
૬ ખોરદાદ.	૨૧ રામ.
૭ અમરદાદ.	૨૨ યુવાદ.
૮ દેપાદર.	૨૩ દેપદીન.
૯ આદર.	૨૪ દીન.
૧૦ આવાં.	૨૫ અરશીર વંગ.
૧૧ ખોરશેદ.	૨૬ આરતાદ.
૧૨ મોહોર.	૨૭ આસ્માન.
૧૩ તીર.	૨૮ જમીઆદ.
૧૪ ગોશ.	૨૯ મારેસ્પંદ.
૧૫ દેપમેહર.	૩૦ અનૈરાંન.

આરે મહિનાનાં નામ.

૧ ફરવરદીન.	૭ મેહર.
૨ અરદીબેહેશત.	૮ આવાં.
૩ ખોરદાદ.	૯ આદર.
૪ તીર.	૧૦ દેએ.
૫ અમરદાદ.	૧૧ બેહુમન.
૬ શેહરેવર.	૧૨ સપંદારમદ.

પાંચે ગાથાનાં નામ.

૧ અહુનવદ.	૪ વાહુક્ષત્ર.
૨ ઓસ્તવદ.	૫ વહિશતોઠરિત.
૩ સ્પેન્તોમદ.	

છ ગાહમપ્યારનાં નામ.

૧ મેદીઓઝરૈમ.	૪ અયાગ્રેમ.
૨ મેદીઓષેમ.	૫ મેદીઆરૈમ.
૩ પેતેશહેમ.	૬ હમસ્પથમેદેમ.

પાંચે ગેહનાં નામ.

૧ હાવન.	૪ એવેસરૈગ્રેમ.
૨ રપીયવન.	૫ ઓશહેન.
૩ ઓઘરન.	

જરથોશતી ધર્મ બોધ

પાઠ માળા

પેહુલી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક

પેહુલી ચોપડી

ક્રીંમત રૂ૧

કેકાંણાં:—એરચશા કરાણીની કુંપની ધો-
બીતલાવ; અને જાંહગીર મિલનજી કરાણી કોટ

અપાઈ બજાર પડશે.

ખોરદેહ અવસ્તા

બુદ્ધ અવસ્તાને હરકે-

જેમી

સરૂઆતના અવસ્તા, હોશિયામ, પાંચે
ગોહ, પાંચે નીઆગ્મેશ, એકાદ બે ઇન્મિસત
અને પતેત પશેમાની દાખલ કરવામાં આવશે.

ક્રીંમત રૂ૨.

જરથોશતી ધર્મ બોધ

પાઠ માળા

બીજી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક

બીજી ચોપડી.

